

Недавна нова одлука Владе Републике Србије преточена у Закључак о продужењу рока за вансудско поравнање резултат је упорног указивања Удружења војних пензионера Србије да целокупној популацији корисника војне пензије треба омогућити једнаки правни положај. Разуме се, Удружење је само услишило вапаје и жеље многобројних колега који нису били у прилици да се вансудски поравнају за дуг настао закидањем дела пензије од 1.1. 2008. до краја октобра 2015. године.

Разлога што сви они који су хтели да се поравнају за неисплаћени део пензије а нису били у прилици је више. Већ пословично спори судови који воде парничне процесе, као да су отезали доношење пресуда, једном броју војних пензионера никако да реше правни статус. Да ли је само реч о претрпаности делилаца правде многобројним предметима или је у питању немар и неодговоран однос према радним задацима, верујемо да ће брзо да исплива на површину стварности. Поготову када је у питању законска одредба коју судови морају да испоштују, а то је суђење и пресуђивање у разумном року. Ваљда је после осам година наступио период када судске предмете везане за исплату припадајућег дела војних пензија треба дефинитивно окончати. И док је ранијих година, и поред јасне слике, било можда делимично оправдано да судије сачекају став виших правних инстанци у којима су ангажовани судије известиоци, а већа састављена од најискуснијих судија се опредељивала за најправедније решење, сада када је клупко у потпуности одмотано и када су познате све правне чињенице за одлучивање разлога за одлагање неминовног чина више нема.

Ових дана корисници војних пензија који очекују пресуду с правом реагују, покушавајући да уразуме судове и судије да убрзају поступке и донесу одговарајуће пресуде. Свима нам је знано да су судови усагласили став да војним пензионерима надокнаде 6,57 одсто уместо 11,06 одсто. Када је већ тако, а са тим се Удружење не мири, онда је несхватљиво да судије не пресуђују, иако су у прилици да само копирају донете пресуде, то јест да у текстуалну матрицу убаци само податке о тужиоцу и унесу цифре која одговара носиоцу пензије коме се одређује износ дуга.

Свима који су кренули да путем тужби остваре закинута права свакако је неисплативо да повуку тужбе јер су већ имали судске и адвокатске трошкове који нису симболични. Њима се, у извесном смислу, исплати да окончају започете судске поступке, а да вансудским поравнањем реше дуг који није обухваћен пресудама.

До сада је Републичком фонду ПИО поднето 33.500 захтева за вансудско поравнање. Решено је 33.240 предмета. То што свима није исплаћен закинута део пензије лежи у чињеници да наследници корисника војних пензија нису на правно прописан начин стекли право, па судови треба да реше њихов правни положај.

Део корисника војне пензије живи у иностранству, код своје деце и о свему нису били на време обавештени. Није мали број оних војних пензионера који су променили адресе, а да о томе нису обавестили Републички фонд ПИО, мада им је то обавеза.

Све у свему, на проби је образ судова и

Пензионерске теме и дилеме

НОВА ШАНСА ЗА НАПЛАТУ ДУГА

Правди ће још једном бити удовољено: свим војним пензионерима који из разних разлога нису стигли да вансудским поравнањем реше неисплаћени део месечних припадљивости, биће омогућено да продужењем рока до краја ове године превазиђу проблем који их осам година тишти.

судија. Очекује се да они брзо заврше започете судске процесе, јер проблем није више правне већ техничке природе. Боље речено, остало је само то да се биротехничким средствима правне одлуке преточе у списе. Ако се то у најскорије време не догоди, створиће се огроман јаз између пензионера који су своје право већ остварили или само вансудским поравнањем или комбиновањем судских пресуда и вансудског поравнања и оних других који чекају судове да им пресуде. Неадовољство у делу војнопензионерске популације све је веће.

Обраћајући се Удружењу војних пензионера Србије, оштећени корисници војне пензије предлажу да се у основним судовима образују екипе које би убрзано решавале парничне поступке у предметима закинута пензија.

Као што је више пута напомињано Удружење војних пензионера Србије не залаже се ни за један од могућих путева наплате закинута дела војне пензије. Наиме, сваки појединац је у прилици да бира како ће то своје право да оствари. Вансудско поравнање је само један од начина за остваривање права. Корисник војне пензије доноси суверену одлуку, сам за себе, како ће окончати маратонски процес до правде.

Адвокати који су у име војних пензионера водили управне и парничне судске поступке углавном су се понашали коректно. Део њих, међутим, није се понашао онако како се очекивало.

Рећићемо да је огромна већина адвоката у склопљеним уговорима о заступању корисника војне пензије уносила договор да награда за рад буде десет одсто од остварене суме за надокнаду. Део њих је захтевао на име награде 15 одсто од закинута дела пензије, а има и оних који су погађали чак 20 одсто, правдајући се неиз-

весношћу судских процеса.

Када је Влада Републике Србије донела закључак да се војним пензионерима исплати закинута разлика, адвокатске канцеларије су биле тесне да приме све оне војне пензионере који су од својих опуномоћеника очекивали савет шта да ураде. Мањи број војних пензионера доживео је свакојака шиканирања јер су адвокати тумачили новонасталу ситуацију искључиво кроз призму сопствених интереса. То се посебно односило на комбиновање остваривања права путем судских пресуда и вансудским поравнањем.

Није редак случај да су адвокати захтевали од својих клијената да им дају и проценат пензија исплаћен вансудским поравнањем. Да не заборавимо и оне честите адвокате, који су у случајевима повлачења парничних тужби од клијената узимали само пет одсто на име награде за вођење судског спора. Било је и случајева када су адвокати зарачунавали клијентима и трошкове поднесака који нису утицали на исход пресуде, па их судови нису признавали.

Огромна већина војних пензионера је када се на почетку спора обраћала адвокатима за правно заступање, потписивала им је само овлашћења о поступању, а изостало је потписивање уговора о заступању у којима је требало да стоји под којим условима то чине адвокати, које су им обавезе, а шта на себе преузимају војни пензионери. Таквим уређивањем међусобних обавеза предупредили би се могући неспоразуми који производе спорења.

Штета је да војни пензионери пред судовима нису заступали сами себе јер им је то закон омогућавао, а Удружење војних пензионера Србије је благовремено припремило обрасце судских поднесака у којима је само требало унети основне податке војних пензионера. Мали је број оних који није био кадар да води судски спор на основу списка које је приредило Удружење. Правна помоћ била је обезбеђена у готово свим општинским и градским одборима УВПС. На сајту Удружења, а потом и у „Војном ветерану“ објављивани су садржаји који су били од помоћи онима што су самостално водили судске спорове.

Поступак за остваривање права на ванредно усклађивање војних пензија за 11,06 одсто, међутим, није окончан. О оних преосталих 4,21 одсто Уставни суд тек треба да се изјасни после многобројних уставних жалби које су поднели војни пензионери. Не улазећи у то колико је Уставни суд Србије оптерећен другим предметима који чекају на решавање, спор који воде војни пензионери релативно је једноставан за доношење одлуке јер су све валидне чињенице познате. Само је потребно мало добре воље и времена да се донесе нова одлука, којом би у потпуности било удовољено правди.

Уколико војни пензионери не буду задовољни одлуком Уставног суда, преостаје још један правни лек: обраћање Међународном суду за људска права у Стразбуру.

Уз наду да војни пензионери неће морати да се обраћају Стразбуру присутна је вера у правду, а Уставни суд је до сада, у случају закидања војних пензија, стао на страну Устава и закона. Очекује се да тако буде и овога пута.

Звонимир Пешић

Постпак наплате дуга након усклађивања војних пензија на основу закључка Владе Србије

ШТА НУДИ ПОРАВНАЊЕ

Сваки пензионер (корисник војне пензије) треба сам да одлучи, шта му више одговара: да ли му се исплати да прекине поступак или да то настави

Согласно Закључку Владе 05 Број: 181-11689/2015 од 30. октобра 2015. године, Републички фонд за ПИО (у даљем тексту: Фонд) ванредно је повећао војне пензије за 6,57% од 1. новембра 2015. године, а за дуг настао закидањем дела припадајуће пензије у периоду од 1. 1. 2008. до 31.10.2015. године доставило оштећеним војним пензионерима понуду за вансудско поравнање исплате тога дуга.

У наведеној понуди обрачуната је главница дуга увећана за индекс цена на мало, и то; за оне оштећене који нису покренули парнице за наплату дуга или су парнице у току – за читав период од 1. 1. 2008. до 31. 10.2015. године, а за оне који су део дуга наплатили по правноснажним пресудама – за месеце који нису обухваћени досуђујућом пресудом (одбијен тужбени захтев због застарелости и тужба још није поднета). Уколико је то поравнање закључено до 25. 12. 2015. године, износ наведен у понуди је исплаћен 11. и 12. јануара 2016. године.

Удружење се потом обратило Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и Републичком фонду за ПИО – Дирекцији Фонда са предлогом за продужење рока за вансудско поравнање, све док дуг не буде исплаћен, било по судским пресудама или вансудским поравнањем.

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања подржало је предлог Удружења и припремило допуну Закључка Владе од 30. октобра 2015. године, тако да је Влада на седници од 27. фебруара 2016. године донела Закључак којим корисници војних пензија могу Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање подносити захтеве за једнократно исплату разлике пензије закључно са 31. децембром 2016. године.

Према подацима Рф ПИО, до сада је поднето 33.500 захтева, а исплаћено је за 30.240 корисника пензије који су потписали уговоре о вансудском поравнању. Преостали пензионери, који нису поднели захтев, могу се по истој процедури, све до 31. децембра 2016. године обратити ПИО фонду и закључити споразум о поравнању, по ком би дуг био исплаћен у року од месец дана од закључења ван-

судског поравнања.

Варијанте могућег даљег вансудског поравнања и поступања оштећених војних пензионера по овим понудама, односно начина наплате дуга су следеће:

Сви који нису покренули парницу за наплату дуга могу закључити уговор о вансудском поравнању. У овом случају биће му понуђен целокупни износ увећан за индекс цена на мало и исплаћено на крају месеца у којем потпише уговор о вансудском поравнању, током 2016. године.

Сви они који су део дуга наплатили по правноснажној пресуди могу за преостали део дуга, (за месеце који пресудом нису обухваћени), закључити уговор о вансудском поравнању а понуђени износ би био увећан за индекс цена на мало и исплаћен на крају месеца у којем потпише уговор о вансудском поравнању, током 2016. године.

Сви они који имају пресуду могу за преостали део дуга, (за месеце који пресудом нису обухваћени), закључити уговор о вансудском поравнању а понуђени износ би био увећан за индекс цена на мало и исплаћен на крају месеца у којем потпише уговор о вансудском поравнању, током 2016. године.

Сви они којима је део тужбеног захтева одбијен због застарелости могу за тај део дуга (за године које су одбијене), закључити уговор о вансудском поравнању а понуђени износ би био увећан за индекс цена на мало и исплаћен на крају месеца, у којем потпише уговор о вансудском поравнању, током 2016. године.

Сви они који су покренули парнице које су у току, односно није донета пресуда, могу повући тужбени захтев. У том случају, корисник пензије, мора имати у виду да сноси све судске трошкове, (такса на тужбу, такса на пресуду без обзира што пресуда није донета, такса на повлачење тужбе, награду вештаку, као и сви адвокатски трошкови). Значи, сваки пензионер мора да сам одлучи, шта му више одговара, да ли му се исплати да прекине поступак или да то настави.

Писмо Председнику Србије

ЗАШТИТИТИ ГЕНЕРАЛА ЂУКИЋА

Клуб генерала и адмирала Србије упутио је писмо председнику Републике Србије, председнику Владе Републике Србије, министру одбране у Влади Републике Србије, Министру правде у Влади Републике Србије, министру спољних послова у Влади Републике Србије; начелнику ГШ Војске Србије, амбасадору Републике Црне Горе.

У писму се наводи:

„Дана 18. јула 2015. године у Републици Црној Гори ухапшен је држављанин Србије генерал у пензији Борислав Ђукић, а по тајној потерници Републике Хрватске.

Клуб генерала и адмирала Србије обратио се, тим поводом, надлежним органима власти у Републици Србији са предлогом да Република Србија затражи његово изручење Србији. То је и урађено.

Дана 29.02.2016. године генерал Ђукић је добио решење министра правде у Влади Републике Црне Горе о изручењу Републици Хрватској, а без права жалбе.

Клуб генерала и адмирала Србије најоштрије протестује против таквог поступања органа власти Републике Црне Горе и тражи да државни органи Републике Србије предузму све што могу да заштите генерала Ђукића и друге грађане Републике Србије од неоправданог и политички мотивисаног прогона“.

генерал у пензији
Борислав Ђукић,

Удружење војних пензионера Србије није подржало протест 15. марта

БЕЗ СВРСТАВАЊА У ТАБОРЕ

Поводом протеста Удружење синдиката пензионисаних војних лица Србије, а који се односи на остваривање права на закинути део пензије од 11,06 одсто, одржаног 15. марта ове године, Удружење војних пензионера Србије није се придружило организацији те манифестације.

У складу са принципијелним ставом УВПС да ће се за сва оспорена права борити свим легалним и легитимним средствима, укључујући и протесте, али протесте само када сва правна средства буду исцрпљена, Удружење сматра да још није наступио тај тренутак.

Очекује се да се поводом 4,21 одсто, које судови нису признали у оквиру ванредног усклађивања од 11,06 одсто, огласи Уставни суд Србије, а потом је могуће правду задовољити на Међународном суду за људска права у Стразбуру.

Удружење сматра да је организовање и учешће у протесту у време изборне кампање веома осетљиво питање и да би нанело штету угледу војних пензионера. Протест би могао да се тумачи као подршка позицији или опозицији, па би попримио карактеристике политичке борбе, а и сврставања у поједине таборе, што је у директној супротности са чланом 1. Статута по коме је Удружење војних пензионера Србије нестраначка организација.

Представници зајечарског УВП у посети колегама из Бугарске

СУСРЕТ НА ТРОМЕЂИ

У оквиру сарадње договорене на састанку 15.2.2015. године у Кладову, на коме су биле присутне делегације Србије, Румуније (Турн Северина и Крајове) и Бугарске, организована је посета Асоцијацији војних пензионера у Видину (Бугарска).

Република Бугарска је славила свој државни празник, то јест дан када је стекла независност, односно када је потписан Санстефански уговор 1878. године.

У Видину су се састале делегације УВП Србије из Зајечара, затим Асоцијације војних кадрова у пензији Румуније из Турну Северина и Крајове, а и Асоцијација војних пензионера Бугарске, из града Видина. На челу делегације Зајечара био је председник Опод УВПС Љубомир Рељановић, пуковник у пензији, делегацију Турн Северина предводио је генерал Јон Пана, а делегацију Крајове пуковник Михаи Кокочану. Делегацију Видина представљао је пуковник Венизел Петков.

Према плану прославе, у присуству видинског кмета и делегација бугарских удружења положили су венци на обележје у селу Илинову са пригодним програмом. Све три делегације су положили венце и цвеће према протоколу свечаности. Манифестација је настављена на главном Тргу Видина, код споменика палим борцима и ослободиоцима Бугарске из Првог балканског рата. Након поздравног говора ви-

динског кмета и полагања венаца, делегације су присуствовале перформансу освајања тврђаве и предаје кључева Турака руској војсци, која је учествовала у ослобађању тог дела Бугарске, заједно са румунским јединицама у оквиру Руско-турског рата.

По завршетку свечаности, која се одвијала у присуству више хиљада грађана Видина, делегације је у згради Општине примио видински кмет.

На пријему је изражено задовољство што се удружења војних пензионера три државе на овакав начин састају и друже. Кмет је учесницима сусрета пожелео да и даље успешно размењујемо посеће, да се друже и рачунају на његову подршку. Том приликом истакао је добру сарадњу са градоначелником Зајечара. У поздравној речи предводници делегација Румуније и Србије истакле су да су веома задовољне досадашњом сарадњом, те да ће се потрудити да се она прошири. Кмету и Асоцијацији војних пензионера Видина пренети су поздравни Главног Одбора УВПС.

После краћег састанка домаћини су представнике удружења из Румуније и Бугарске угостили на заједничком ручку, организованом у тамошњем етно-ресторану, уз договор да следећи састанак буде одржан на Дан пензионера Асоцијације војних кадрова у резерви и повлачењу из резерве у Крајови, 26.3.2016. године.

Ж. Будимски

Инжињерци се сваке године „оштре“ за нови сусрет у Београду

Једанаести сусрети негдашњих градитеља у Београду

ТРАДИЦИЈА НА ИНЖИЊЕРИЈСКИ НАЧИН

Све што су током радног века радили инжињерци постала је традиција: први су после рата прискочили у обнављање изрованих путева и порушених мостова, изградили су и обновили многе објекте, градили нове пруге, каптирали изворе, прискакали у помоћ народу код водених стихија, разбијали лед на већим рекама... Данас су листови пензионери, али и даље не мирују. Свој дан рода, 7. март, обележавају на јединствен начин - окупљањем и евоцирањем успомена на све стазе и богате које су претварали у путеве, на месеце проведене далеко од породица, када им на терену нису били доступна културна и спортска дешавања у земљи, удаљени од пријатеља...

Све то инжињерци данас надокнађују свакогодишњим дружењем 7. марта у Београдском хотелу „Бристол“. Њих седамдесет на овом сусрету веома су захвални неуморним организаторима Милошу Чавићу и Станку Божановићу за овај баш пријатан сусрет.

На почетку сусрета присутнима се обратио Милош Чавић и замолио их да минутом ћутања одају пошту инжињерцима који нису више међу живима, а затим је изнео неколико историјских података о подвигу инжињераца 7. марта далеке 1943. године. Посебно је нагласио да су инжињерци веома поносни што у својим редовима имају двојицу још живих инжињераца учесника неретванске епопеје. То су Миша Лемајић, који је већ у десетој деценији живота. Он је у своје време рушио и правило онај провизорни мост на Наретви, преко кога су прелазили борци са рањеницима. Он је био учесник осам досадашњих сусрета, а сада, због бремена година, није могао да дође. Друга инжињеријска легенда са Неретве је Ђорђе Бујак, познати послератни редитељ бројних војних наставних и документарних филмова. Њега су другови рањеног пренели преко моста на Неретви. И Ђорђе је у добрим годинама, па није могао да дође на сусрет са друговима. Сви присутни аплаузом су поздравили инжињеријске легенде.

Сваке године, па и ове, на скупу буде по неколико „нових“ инжињераца. Њихов сусрет са друговима са којима се годинама нису видели је посебна прича. Никад краја евоцирању успомена. Свако од њих може књигу да напише. Неко је поменуо да би се са ових сусрета инжињераца могла написати монографија. Њих десетак одмах се сложило да покрену иницијативу и на брзину сачинили правила како би требала да изгледа и шта да садржи та монографија. Основни материјал за монографију створиће се на следећи начин: сваки инжињерац који дође на сусрет идуће године донеће своју инжињеријску биографију, од завршетка школовања до тог дана, на једну до две странице куцање машином, са малом фотографијом и још неколико фотографија из инжињеријског живота. Тај прилог треба да садржи најзначајније и најинтересантније догађаје из живота, податке о друговима са којима је радио, веће војне вежбе на којима је учествовао, признања која су он и јединице у којима је службовао стекли, податак када је пензионисан, у ком чину и са које дужности. Од тих биографија, по азбучном реду, биће састављена монографија. То би уједно била и својеврсна историја рода инжињерије са најтачнијим подацима.

Идуће године, како је договорено, главни организатор сусрета биће Никола Николовски.

Стеван Стојановић

Заједнички снимак три делегације за успомену

Посета Герентолошком центру у Нишу

СУСРЕТ ИСПУЊЕН ЕМОЦИЈАМА

Делегација ГрОд УВПС Ниш 14. марта посетила је кориснике војне пензије у Герентолошком центру. У тој установи смештен је 21 корисника војне пензије, од чега је њих 16 непокретних и слабо покретних, петоро је на дементном одељењу и шесторо способних да се брину сами о себи.

Председник ГрОд Милутин Пантелић информисао је присутне о активностима УВПС и ГрОд Ниш. Доктор Витомир Панчић је указао на проблеме у вези са санитетским збрињавањем и активностима ГрОд на побољшању сарадње са војним здравственим установама у граду.

Зоран Јашовић је информисао присутне о проблемима око усклађивања пензија за 11,06 одсто, а Иван Милошев се осврнуо на појачану сарадњу са Управом Герентолошког центра и активностима УВПС на побољшању услова смештаја и најавио да ће убудуће бити у сталном контакту како би разрешили проблеме са којима се сусрећу. Похвалио је однос социјалних радника Центра Наде Дејановић, Љубинке Дикић и Јасмине Илић. Састанку је присуствовала социјолог Јасмина Илић, која је истакла да Центар улаже велике напоре како би обезбедио адекватну услугу свим корисницима услуга и посебно нагласила да је УВПС једна од најзаинтересованијих организација у граду за своје припаднике смештене у Центру.

Представници УВПС су се захвалили на пажњи која им је указана, уз похвале о условима смештаја у Центру као и односа особља које брине о њима и истакли проблеме са којима се сусрећу. Драгољуб Стојановић је истакао проблем недостатка лекова у Војној апотеци, а и то да се покретним корисницима Центра омогући да здравствени картони остану у ВМЦ Ниш, јер могу сами да одлазе на прегледе и подигну лекове за редовну терапију.

По завршеном састанку др Витомир Панчић и Иван Милошев су са госпођом Јасмином посетили неколико лежећих пацијената и оне смештене на Дементном одељењу. Сузних очију су напустили Одељење где су смештене дементне особе јер је утисак био јак нарочито приликом др Витомира са дугогодишњом познаницом која није могла да га препозна, а у разговору са доктором није могла да каже ни име свог сина иако је он свакодневно посећује.

Припадници ГрОд УВПС Ниш на делу су показали високо морални однос према члановима, готово исто као што су то чинили док су били у у активnoj служби, старајући се о својим потчињенима.

Иван Милоше

Рапорт из Ниша

ПОХВАЛЕ ЗА РАД

Годишња скупштина Месне организације МО УВПС „Феле Кула“ Ниш одржана је 6. фебруара. На седници је председник Иван Милошев поднео извештај о раду МО у 2015. години. Руководство МО је добило похвале за рад и труд на право-временом информисању чланства о активностима УВПС.

Скупштини је присуствовао и председник ГрОрг УВПС Ниш Милутин Пантелић који је присутне информисао о дешавањима

у парничним поступцима који се још воде, те одговарао на постављена питања и одао признање руководству МОрг „Феле Кула“ на досадашњем раду.

Иван Бурсаћ је предложио да се израде социјалне карте чланова како би се праведније и боље пружала солидарна помоћ, изразио је незадовољство за договор са Дунав осигурањем и предложио да руководство УВПС изађе у јавност са саопштењем и изрази незадовољство са недавно потписаним споразумом Владе РС са НАТО-ом, што су остали присутни једногласно прихватили

И. М

Обележавање Дана 9. СНОУБ

НОВИ ХОРИЗОНТИ ТРАДИЦИЈЕ

У организацији УВП Зајечар, СУБНОР-а Зајечар и Команде гарнизона у касарни „Никола Пашић“ обележен је Дан 9. српске народноослободилачке бригаде (СНОУБ).

Та прослављена јединица основана је 11. марта 1944. године у селу Речици, од бораца тимочког региона. Први командант био је Василије Ђуровић Жарки.

Дана 11.3.2016. године представници ОпОд УВП Зајечар, СУБНОР-а и Команде гарнизона са командантом Стаменковићем на челу, а уз присуство великог броја пензионера, припадника бораца, резервних старешина и војника и старешина зајечарског гарнизона, положени су венци на споменик првог команданта 9. СНОУБ Василија Ђуровића Жарког, који се налази у касарни „Никола Пашић“ у Зајечару.

Како се ради о јединици која је у својој прошлости служила народу и стасала у једну од најбољих јединица бивше ЈНА, основна школа у Бољевцу понела је име 9. бригаде која Дан школе слави на Дан формирања бригаде.

Ове године је руководство школе, Да би подигли свеча-

ност на виши ниво, припадници школе су позвали у госте чланове УВП из Зајечара.

Удружење се одазвало овом позиву и у име војних пензионера Србије пожелело наставницима и ђацима нове успехе и да још много година носе то славно и часно име. Чланови УВП Зајечар су, у организацији Удружења, сакупили одређени број књига које су дониране школи.

Договорено је да ће се ново-успостављена сарадња наставити и наредних година.

Присуство прослави представљало је за војне пензионере посебну част, пошто је највећи део чланова УВП тимочког региона током радног века био део 9. бригаде.

Ж. Будимски

Из УВПС
Црне ГореДАМАМА РУЖЕ
И НАЈЉЕПШИ
СТИХОВИ

У Подгорици је поводом 8. марта Градски одбор Удружења војних пензионера организовао забавно-другарско вече у ресторану „13 јул“.

На улазу даме су дочекане црвеним ружама. Домаћин вечери, председник Градског одбора Павле Бандовић, гошћама је пожелио добродошлицу ријечима: „Ово вече и дружење посвећено је супругама, ћеркама и мајкама и тог дана уручујемо им цвијеће и скромне поклоне. Наше другарице то заслужују јер су нас вјерно пратиле током службовања по многим гарнизонима, одгајале и васпитавале ђецу и преживљавале са нама све тешкоће које прате војнички позив, а посебно у ратним условима када су бринуле за нас и дјецу а неке од њих су вечерас са нама, повлачиле се са јединицама Војске ка Црнј Гори, остављајући оно што су посједова-

ле у мјесту становања.

Зато имамо разлога више да се дружимо обилазимо и помажемо а другарство и хуманизам су уграђени у нашу душу и чини саставни дио нашег живота. Дижем ову чашу у здравље свих“, закључио је Бандовић, након чега је одјекнула пјесма „Жене воле официре“.

Играло се, плесало, пјевало, веселило, а у предаку, док су неки брисали зној са чела а пјевачи релаксирани грло, своје стихове о патриотизму, женама и љубави казивао је пуковник у пензији Павле Бандовић. Предах је искористио да се доделе посебна признања другарицама које су својим радом афирмисале другарство и хуманизам у Удружењу војних пензионера Црне Горе. За резултате у области уметности, захваљујући је добила Драгица Шљивић. Рајки Мартиновић уручено је признање за хуманитарни рад, јер је током године неуморно обилазила болесне чланове удружења, док је Стојна -Мира Војиновић добила захвалницу за исказану пажњу и хуманост према болесним војним пензионерима.

Веселило се до касно у ноћ.

Р.3.

Ако је Земун град ваздухопловаца, онда је Батајница предграђе тог града са свим обележјима ваздухопловне метрополе. У том насељу се простира надалеко чувени војни аеродром Батајница, на којем су стасале многе генерације врхунских пилота, посебно оних летача који управљају суперсоничним авионима. Многим пилотима најпрактичније је било да, из разлога практичности, породицу угнезде управо у насељу Батајница. Дobar део њих у Батајници је остао и после завршетка професионалне каријере официра или подофицира.

Данас Месни одбор УВП у Батајници броји 135 чланова који по свему могу да буду пример како треба да живи и ради основна хелија Удружења војних пензионера Србије. Готово да и нема догађаја у Батајници и шире – у Земуну и градском језгру Београда на којем не учествују војни пензионери Батајнице. Разлог томе лежи у већ створеној традицији да је организација војних пензионера место где се стварају жаришта позитивних емоција и својеврсни кружоци за извршавање задатака.

Њихова континуирана активност учинила је то да су се ниским добрих резултата просто наметнули Општинском одбору УВП. Друге није било: једина могућност да се ода признање Батајничанима и да се на организованији и масовнији рад покрену други месни одбори било је проглашење најуспешније месне организације. Тако је Општински одбор УВП 21. октобра 2015. године донео одлуку да се за најбољу организацију прогласи Месна организација Батајница. Купљен је пехар који је потом уручен руководству Месне организације УВП Батајница.

Недавно су се батајнички војни пензионери обратили Општинском одбору УВП молбом да би радио у својој средини поздравили председника УВПС Љубомира Драгањца. Чувши за њихову жељу генерал Драгањац се одазвао и пре неколико дана се дружио са батајничким пензионерима. Том сусрету присуствовали су председник ОпОд Земун Цветко Јокановић и секретар Трајче Матушев.

Председник Месне организације Драгош Бадњар, један од најгилнијих војних пензионера, представио је своје сараднике: Раденка Спасића, Саву Богуновића, Славка Дошеновића, Жељка Бурсаћа, Момира Кастројку, Нинка Радића и Драгана Обрадова.

И онда крећу разговори о свему и свачему. Ненаметнут дијалог. Неко покреће одређену тему, други се укључују у разговор. Један од утисака који је надвладавао атмосфером било је сазнање да активисти Месног одбора УВП Батајница раде тако добро

У најуспешнијој месној организацији ОпОд УВП Земун

ПРЕДАНИМ РАДОМ НИЖУ УСПЕХЕ

и успешно јер то чине на добробит својих колега и себе самих.

Постављали су и одређена питања председнику УВПС Љубомиру Драгању. Одговори су били јасни и прецизни. На констатацију да део чланова повезује Удружење са ПУПС-ом на пример, Драгањац је рекао да

Председник Месног одбора Драгош Бадњар са заслуженим пехаром

Заједничка фотографија испред зграде у којој се налази просторија батајничких војних пензионера

је једина истина то да су у време формирања ПУПС-а кадрови Удружења војних пензионера Србије својевремено помогли у организовању тог процеса, али да УВП није део ПУПС-а, нити та политичка странка остварује било какав утицај на рад војно-пензионерске организације. Удружење је била и остала нестраначка организација и принципијелно истрајава на том опредељењу, држећи се статутарних одредби.

Можда тајна ваљаног рада Месне организације Батајница лежи у изванредној повезаности са локалном самоуправом, у укључивање у све значајне активности мештана предграђа ваздухопловног града. Војни пензионери су као спојеним судовима повезани и са јединицама Војске Србије ко-

је лоцирају на аеродрому Батајница. Често имају заједничке акције, стално су у контакту и онда ни успеси не могу изостати.

С друге стране, када војни пензионери имају свој кутак, онда све иде лакше. Пре више година, добровољним радом и улагањем личног динара, батајнички војни пензионери преуредили су једну просторију у стамбеној згради као место за окупљање и одвијање активности. Општински одбор им је помогао тако што плаћа кирију за тај простор. Чланови су прионули на рад и опремили просторију свиме што им је потребно за веома разгранате активности. Највише је предмета створених рециклажом, то јест употребом различитих мајсторлука. На зидовима разне слике, а у једном кутку: Тито, Гара и Че Гевара. Да се зна да војни пензионери припадају различитим генерацијама, али да су јединствени када је реч о активностима које спроводе.

Од председника земунског ОпОд УВП Цветка Јокановића и секретара Трајчета Матушева чули смо многе речи похвале на рад Месног одбора УВП Батајница. Како нам рекоше, нема задатка који вредни људи из Батајнице нису испунили до краја.

Да нам је само бише месних одбора као што је овај у Батајници. **З. П.**

Из активности Општинске организације УВП у Пироту

КАРАНФИЛ НА ДАР

Општинска организација Удружења војних пензионера у Пироту, ове године први пут организовала је пријем за супруге преминулих пензионера, поводом Дана жена. Пријему у Дому војске Србије присуствовало је двадесетак жена. Даме је дочекао Драган Петровић, председник Општинског одбора удружења са секретаром Живојином Ћирићем и благајником Бобаном Лукић.

Председник Петровић срдечно је честитао празник, у своје лично пожелевши окупљеним женама добро здравље. Рекао је да су врата Удружења увек широм отворена за њих и да увек могу да рачунају на помоћ, ако им затреба.

Присутним женама уручен по стучак каранфила и скроман поклон.

Даме су, како и доликује, послужене кафеом и соковима, уз пријатно међусобно ћаскање.

- И убудуће ћемо практиковати да на овај начин скренемо пажњу супругама преминулих пензионера и да нису заборављене, рекао је председник Општинског одбора УВП Драган Петровић **Стево Панакијевски**

Забележено у Шапцу

ПАЖЊА УЗ
ЦРВЕНЕ РУЖЕ

Удружење војних пензионера у Шапцу пети пут је организовало сусрет жена поводом 8. марта.

Сусрет је одржан у новим просторијама Удружења, које УВПС дели са Градским одбором СУБНОР-а Шапца. У пријатној атмосфери, уз добру организацију, Дан жена окупљеним припадницама лепшег пола празник је честитао председник Го УВПС Ђорђе Момчиловић. Он је подсетио на чињенице из историје и свакој од жена уручио по једну црвену ружу. Пријему су присуствовали и сви чланови ГоУВП Шабац.

Сусрет је завршен пригодном закуском и заједничким фотографијама за дуго памћење.

С. Стојановић

Из нишке организације УВП

НАЈЛЕПШЕ
ЖЕЉЕ

У организацији актива жена градске организације УВП у Нишу, на чијем је челу госпођа Јорданка Нечовски, на скроман и организован начин, обележен је међународни празник жена.

Жене из свих месних организација УВП позване су да дођу у просторије Градске организације УВП у Нишу. На почетку дружења председник ГрОд УВП Ниш

мр Милутин Пантелић поздравио је присутне, осврнуо се на значај празника, посебно говорећи о улози жене у породици и друштву.

У веома срдочној атмосфери било је речи о организацији излета и других облика дружења у овој години, а и о незаобилазној теми – исплати дугова РФ ПИО војним пензионерима, могућностима вансудског поравнања и вођењу парничног поступка.

Женама су том приликом уручени и скромни поклони, а председник нишке организације УВП пожелео им је да у срећи још дуго славе 8. март.

3. Јашовић

Додела социјалне и хуманитарне помоћи у фебруару 2016. године

СОЛИДАРНОСТ НА ДЕЛУ

На основу Правилника о социјалној и хуманитарној помоћи Удружења војних пензионера Србије, Изврши одбор је на седници одржаној 16. марта 2016. године, размотрио захтеве достављене у фебруару 2016. године, и на основу прописаних критеријума и испуњених услова, донео је одлуке о додели јенократне социјалне и хуманитарне помоћи:

А) Материјално стање

На основу члана 5. а у вези са чланом 4. став 1. тачка 1. Правилника

ОпОр Крагујевац ТП: 31.000,00 - по члану 8.956,94 динара,
ОпОр Ваљево РЧ: 35.000,00 - по члану 8.810,00 динара,
ОпОр Суботица СР: 35.000,00 - по члану 9.169,92 динара,
ОпОр Краљево ДД: 39.000,00 - по члану 7.034,72 динара,
ОпОр Нови Београд ТГ: 35.000,00 - по члану 11.020,25 динара,
ОпОр Нови Београд ДС: 35.000,00 - по члану 8.249,36 динара,
ОпОр Нови Београд БМ: 35.000,00 - по члану 8.679,35 динара,
ОпОр Крушевац ДТ: 39.000,00 - по члану 9.974,54 динара,
ОпОр Врање РС: 39.000,00 - по члану 10.700,34 динара,
ОпОр Лесковац МС: 31.000,00 - по члану 8.484,59 динара,
ОпОр Вождовац БМ: 35.000,00 - по члану 9.153,05 динара,
ОпОр Смедерево АЗ: 27.000,00 - по члану 8.381,77 динара,
ОпОр Смедерево РД: 35.000,00 - по члану 5.501,15 динара,
ОпОр Ниш ЈИ: 39.000,00 - по члану 6.896,94 динара,

Б) Здравствено збрињавање

На основу члана 5. а у вези са чланом 4. став 1. тачка 2. Правилника,

ОпОр Нови Београд 33: 15.000,00 - по члану 22.673,15 динара,
В) На основу члана 4. став 2. Правилника,
ОпОр Земун ТС: 20.000,00.

Новчана средства су уплаћена на текући рачун 17. марта 2016. године

Извршни одбор

Осмомартовско дружење

СПОЈ ЛЕПОГ И КОРИСНОГ

У просторијама ОпОд УВП Земун организовано је осмомартовско дружење за жене чланове УВП. У кратком обраћању председник ОпОд Земун Цветко Јокановић честитао је празник и окупљеним дамама поделио скромне поклоне. У наставку, у организацији Сосијете цено-рале банке, експозитора Земун, одржана је презентација услуга. Регионални директор банке господја Дијана Николић, обавестила је присутне о услугама које та инситуција пружа пензионерима. Менаџери Драгана Николић, Марија Ковачевић и Александра Гобелић у разговору са члановима УВП задржале су се око један сат.

У организацији банке приређен је скроман коктел. Начињен је и заједнички снимак за успомену. Преведник Цветко Јокановић уручио је Дијани Николић захвалницу.

Т. Митушев

Војни ветерани се
окитили медаљама

НАДМЕТАЊЕ У ЧЕТИРИ ДИСЦИПЛИНЕ

Такмичари Спортско-рекреативног друштва „Војни ветеран“ имали су успешан наступ на спортско-рекреативном сусрету који је организовала Организација жена антифашиста Никшић, поводом 8. марта Дана жена. И поред изузетно неповољних временских услова, у Никшић дошло је осам спортско-рекреативних друштава, па је у борби за медаље наступило више од 30 такмичара.

Такмичење је организовала Драгица Поповић, председник Удружења жена антифашиста која је са другарицама уложила много труда да припреми медаље, дипломе, реквизите и све остало што је потребно да ова спортско-рекреативна манифестација протекне како доликује ветеранима.

Није било нимало лако такмичарима да по изузетно лошим временским условима испоштују програм сусрета и пропозиције.

Такмичење се одвијало у четири дисциплине за даме и мушкарце.

Вјетар, киша, хладно, али нико није одустао. Напротив ветерани су исказали витештво и изузетну упорност, па сви заслужују искрене спортске честитке.

Спортско рекреативно друштво „Војни ветеран“ наступило је са 25 добро припремљених такмичара, ријешених да докажу да их војнички спортски дух није напустио иако су неки у поодмаклим годинама ипак наступају и освајају медаље.

Војни ветеран освојио је 13 медаља, четири златне, четири сребрне и пет бронзаних. Освојили су их у пикаду: Зорка Петић, Ранко Миљип, Зоран Таушан и Ратко Маројевић. У дисциплини пложање: Милица Нововић, Љилјана Балетић, Динко Шимурина и Раденко Томовић. У набавцању обруча медаље су освојили: Небојша Дробњак и Чедо Вучковић, док у витешкој дисциплини скок у даљ, све три медаље припале су војним ветеранима Ранку Миљипу, Комнену Бајчети и Ратку Маројевићу.

У укупном пласману прво мјесто и побједнички мекар припао је „Војном ветерану“, друго екипи „Ветерани Берана“ и треће такмичарима из Цетиња.

Ово је прво кићење такмичара „Војног ветерана“ медаљама и пехаром у 2016. години. Они се спремају се за наредна такмичења у Тивту, Цетињу, Подгорици, Плаву и Никшићу и желе да понове успјех из прошле године када су освојили прелазни пехар Савеза ветерана Црне Горе.

Радивоје Здравковић

Глобални трендови у бризи за сениоре

НОВИ ПОГЛЕД НА СТАРОСТ

Занимљиви примери алтернативног приступа нези оронулих у САД и Холандији

Млади не знају шта је старост, а стари забављају шта је била младост, гласи ирска пословица која своје варијанте има у свим нацијама, па и у нашој („Не зна младост шта је старост“). Са друге стране, Јован Дучић нас је у „Благу цара Радована“ подсетио да „добро знамо у старим данима шта је било блаженство младости“. Сва друштва су одвајкада опседнута младошћу, али се у овом веку, са свугде приметним продужењем животног века, све већа пажња посвећује и „трећем добу“. При том је очигледно да свет није припремљен за „инвазију седокосих“, ни економски ни социјално. Један од пратећих феномена у овом погледу јесте и развој индустрије неге старих: установа за њихово збрињавање и негу. Наравно, у развијеним економијама стандард тих установа је знатно виши од прилика у нашим домовима. Разлика је такође и у имену: тамо су то центри за „живот уз негу“ („assisted living“) што, за разлику од нашег, нимало увијеног назива, станарима даје знатно више достојанства. Али без обзира на име и на стандард, нико се не радује животу у установи за остареле, јер су оне по правилу уређене као болнице којима није циљ да пацијенте излече, већ да се носе са „болешћу“ која се погоршава са сваком протеклим даном. Не мора да буде тако, тврди – и практично доказује – амерички професор Вилијам Томас, који геронтологију предаје на Универзитету Мериленда у Балтимору. Др Томас је признат и као међународни експерт за феномен старења, аутор је неколико књига о овој теми, али се о њему највише говори и пише због сасвим оригиналног приступа институционалној нези старих. Он је, наиме, аутор концепта „Алтернатива Еден“ (Еден је библијски рајски врт у коме су живели Адам и Ева), који је преокренуо приступ организацији живота у домовима за старе, тиме што је редефинисао сам појам старости, перцепцију да су стари људи беспомоћни и само терет себи и другима. Уместо тога, он старост третира само као још једну фазу живота која је нормална (и садржајна) као и све претходне. Полазећи од уверења да већина старачких болести нису у ствари медицинска стања, него само последица усамљености, пратеће досаде и депресије, окренуо се узроцима. Један од првих експеримената који је донео изненађујуће позитивне резултате, био је да у један старачки дом уведе готово целу менаџерију паса, мачака и птица и унутрашњост оплемени мноштвом биљака. Резултат је био да су дотле летаргични станари дома одједном оживели: брига за животиње, птице и цвеће пружила им је сврху живљења и осећај припадања. Следећи потез био је смањивање објекта дома за негу: уместо зграде са мноштвом дугачких ходника, великих трпезарија и просторија за заједнички боравак, уз помоћ архитеката пројектовао је такозвану зелену кућу: низ малих апартмана

који су станарима повратили достојанство и приватност. Једна од последица била је и да су се многи одrekli инвалидских колица, јер је требало савладати много мањи простор. Његова решења су привукла велику пажњу и примењена на много места, али оно што је његова главна амбиција – да темељно промене однос друштва према старима и старости као таквој – још није остварена. Он, међутим, не одустаје, сматрајући да је сврсисходније борити се за тешку промену предрасуда него не предузимати ништа. Верује такође да је мисија његове генерације (рођен је 1959), која је својевремено редефинисала шта значи бити млад, да промени став према процесу старења – јер ће свако, ако га у томе не спречи нека несрећа, остарети. Пошто „старост свакоме украде младост“, професор Томас сматра да је његова мисија да „нормализује“ цео животни век, уместо садашње поделе на младост, одрасло доба и старост, при чему се свака од ових фаза сматра посебном. Разуме се, са највише предрасуда према ста расти, која, по његовом мишљењу, никако не би смела да буде нечији лични терет и оптерећење за цело друштво. Слични његовом концепту „зелених кућа“ и „алтернативе Еден“ су и експерименти у домовима за старе у Холандији. У једном је тако студентима понуђено бесплатно становање у замену за 30 сати месечног дружења са старим житељима дома: да заједно гледају спортске преносе на телевизији, славе рођендане и уопште да буду с њима. Резултат је такође био да је општа атмосфера у дому – оживела. У другим старачким домовима у Холандији експериментишу и са комбинацијом децејг обданишта у истој згради. Почетни резултати су обећавајући – деца граја разгаљује стара срца. Постоји и посебан програм једнодневне посете старих, поготово оних са деменцијом, фармама, после којих се у свој редовни амбијент враћају прилично освежени. Сви ови експерименти омогућавају нови поглед на старост и домове за старе, који остају неопходни – и биће то све више – и нова сазнања о томе како да живот у њима не буде прекид сваког контакта са ближњима и околином, што су главни фактори погоршања здравља остарелих и скраћивања њиховог животног века.

М. Бекин

Извор: *Глас осигураника*

Небрига о централном симболу страдања грађана Србије

У ЕВРОПИ САМО БЕОГРАД БЕЗ ВЕЧНЕ ВАТРЕ

Када је пре више од седам година Клуб генерала и адмирала Србије покренуо иницијативу да се обнови руинирано Спомен-обележје у Парку мира, на ушћу Саве у Дунав, од надлежних је стигао одговор да је споменик бесправни објекат и да није под заштитом Завода за заштиту споменика културе града.

Испред споменика на Новом Београду, на дан отпочињања агресије НАТО-а, окупља се стотину-две чланова из десетак удружења грађана да обележе тај важан датум у историји Србије. Већ неколико година, међутим, на монументални споменик венце не полажу представници власти, ни Министарства одбране, односно Војске Србије. Венце више не полажу ни функционери из редова социјалиста, иако је споменик подигнут за време њихове владавине. Да ли су то заслужили они који су часно пали на бранику отаџбине и они који су погинули као цивилне жртве рата, а за осioni Запад представљају – колатералну штету?

Клуб генерала и адмирала Србије се 30. јануара 2009. године писмом обратио тадашњем председнику РС Борису Тадићу, у којем је изнета чињеница да све европске престонице, осим Београда, имају споменике са вечном ватром. У обраћању председнику предложено је да се већ руинирани споменик обнови и да се, поводом десетогодишњице од агресије НАТО-а на СРЈ, поново запали вечна ватра, чиме би Србија показала да поштује жртве рата и да осуђује злочине против мира и наглашава да „чин реактивирања споменика и паљења вечне ватре подразумева и одговарајући државни протокол“.

Из Генералног секретаријата председника Републике, 5. фебруара 2009. године, стигао је одговор да „председник Републике подржава став да надлежни државни органи – Влада и ресорна министарства, у оквиру својих овлашћења, размотре овај предлог“.

Негирање постојања споменика

Градска управа града Београда (3. марта 2009. године), на допис о потреби обнове, одговара да је „Споменик вечна ватра бесправни објекат, без регулисаног статуса и као такав није под заштитом Завода за заштиту споменика културе града, те да Београд није у могућности да обнови овај споменик“. У писму, упућеном Клубу генерала и адмирала, између осталог, написа-

Споменик на чијем врху је горела вечна ватра, данас делује као „сирак тужни без игде икога“

За све оне који су навикли на монументалност обележја прошлости, споменик на Савком тргу у Београду споран је

ПИТАЊА БЕЗ ОДГОВОРА

Ратни команданти обратили су се пре седам година и директорки Завода за заштиту споменика културе града Београда. Молили су за одговор на питања ко је надлежан за озакоњење постојања Спомен обележја; ко је, када и зашто прогласио да Спомен обележје не задовољава одговарајуће културно-историјске и естетске критеријуме и ко би требало да Спомен обележје, укултури и естетски догради. „С обзиром на то да Београд за 10 година од агресије НАТО-а није подигао озакоњени споменик жртвама СР Југославије (цивилима, војницима, полицајцима), зашто Спомен обележје не може да се озакоњи у култури и постане симбол поштовања жртава агресије НАТО-а“, питају потписници три истоветна писма директорки Завода за заштиту споменика културе града Београда, а да ни на једно нису добили одговор. Покушавали су чак да телефонским путем закажу састанак, али се директорка понашала као да је недодирљива.

но је и то да је Београд, 8. априла 2005. године, донео одлуку о подизању (другог, новог) споменика жртвама рата и браниоцима отаџбине 1990–1999. године, испред Дома ратних војних инвалида (Савски трг 9, преко пута Железничке станице).

Градске власти су на тај начин негирале постојање споменика који украшава Парк мира и пријатељства, опредељујући се за ново обележје у другом делу града. Да ли је то био вешт маневар градских власти, да се иницијатива Клуба генерала, на административан начин, стави „ад акта“, остаје да се види. Можда је реч о настојању да се са изузетно маркантног места, симбол страдања утопи у градско језгро и скрајне од погледа оних који су нас напали без одлуке Савета безбедности УН?

Оно што боде очи јесте чињеница да неко, изгледа намерно, жели да велом заборава прекрије централно обележје свим страдалима током 78 дана рата за слободу земље. Ако је уопште могуће да један бесправни објекат отвори нико други до председник Републике Србије (Милан Милутиновић), да тиме прекрши закон(е), и да том догађају, уз високе званичнике, присуствује и неколико хиљада људи, неспорно је да је споменик саградила држа-

ва и да би формална страна, бар у исказивању поштовања према жртвама, треба да буде у другом плану. Споменик у Парку пријатељства је саграђен и логично је да га треба одржавати.

Приликом отварања споменика запаљена је и вечна ватра. Биле су, дакле, обезбеђене и одговарајуће плинске инсталације. Није утврђено према чијем налогу, али ватра је угашена. Касније, када је на власт ступила Демократска опозиција Србије, ватра је угашена а систем за напајање плином, размонтиран и некуд транспортован.

Споран споменик који одудара од традиције

Пре неколико година у време предизборне кампање заиста је подигнут Споменик жртвама рата и браниоцима отаџбине од 1990. до 1999. године. Према пројекту упропашћен је парк, да би се на том месту поставио споменик, али на бетонску површину. Према замисли аутора, Споменик је требало да симболизује пресечену младост. Идејним решењем тог обележја имитирана је река, то јест поток, који је пресекла некаква плоча, као замена за силу. Но замисао аутора није до краја спроведена. С обзиром на чињеницу да је Споменик са околином урађен за само неколико дана, са наводног извора није потекла вода. Симболика тако није ни створена. Народ је одавно изговорио мудрост да све што је брзо, то је и кусо...

Када је Споменик званично отварао, разјарени родитељи погинулих младића, разочарани идејним решењем тог монумента, нису дозволити да званичници положе венце, па су ови то учинили нешто даље од споменика.

Очигледно је да је чињеница што је споменик грађен на брзу руку учинила то да не буде изабран можда бољи и комплекснији пројекат, а и то да се радови изведу у свему како је планирано.

Крајем 2015. године, то јест 4. децембра, када је први пут обележен Дан војних ветерана Србије, поново је реактивирани споменик испред Дома ратних и војних инвалида. Више делегација положило је тада венце и цвеће на споменик погинулима и страдалим у ратовима од 1990. до 1999. године.

Споменику на ушћу Саве у Дунав још није враћена вечна ватра, нити се на том месту одвијају протоколарне државне свечаности.

Пали у одбрани отаџбине и невине жртве агресије не заслужују да се овако односимо према споменику подигнутом њима у славу. Буде ли свака нова власт подизала нове споменике као пандан постојећим, биће то ружна слика коју им ни историја ни грађани неће опростити.

3. Пешић

Пензионисане старешине Гарде гости команданта те елитне јединице

БИЋЕ УСТАНОВЉЕНО ПОСЕБНО ПРИЗНАЊЕ

Поводом Дана државности Републике Србије командант гарде генерал-мајор Миломир Тодоровић примио је пензионисане старешине који су били на служби у Пратећем батаљону, Официрском батаљону и Гардијској бригади наше војске. Дружење је почело у сали Војничког клуба, где је генерал Тодоровић гостима говорио о историјатом Гарде и о садашњем саставу и задацима те јединице.

После свечаног скупа, гости су разгледали мотоцикле и аутомобиле које су приликом обављања ескорта високих државних званичника употребљавали гардисти. Та средства и даље блистају у беспрекорном стању. Неке од њих возили су управо они који су их разгледали. Посебно је занимљива била презентација рада гардијске јединице која одаје почаст председнику државе.

Уследио је превоз аутобусима до Дома гарде у Топчидеру, где је у ресторану припремљен ручак за све госте, којих је било више од 150. Многи су се на позив одзвали уз помоћ штапова, чак и штака, а један од бивших гардиста дошао је у колицима. И овом приликом најбројнији су били припадници Официрског батаљона. Неки од њих су током службовања завршили највише војне и цивилне школе. Њих 15 постали су генерали, обављали најодговорније дужности у војсци.

Поздрављајући госте и захваљујући на масовном одзиву, командант Гарде генерал Тодоровић уручио је Повељу Гарде најстаријим гардистима: пуковнику у пензији Миши Лемајићу (97), борцу Пионирске чете Пратећег батаљона ВШ НОВ и ПОЈ, која је 1943. године у Четвртој непријатељској офанзиви, по наређењу друга Тита, порушила све мостове на рекама Рами и Неретви, тиме о правцу одступања партизанских јединица заварала непријатеља, затим у натчовечанским напорима и у рекордном времену изградила конзолни мост преко Неретве, преко кога су прешле јединице, Централна болница са око 4.000 рањеника, стране мисије и део војног и партијског руководства. Плакета је уручена и пуковнику у пензији Млађи Мајкићу, санитарском потпуковнику, болничарки у инжењеријској бригади Ђуки Раденов (89), пуковнику у пензији Душану Башићу, као и потпуковнику публицисти Милораду Младеновићу, који је написао и поклатио Гарди више књига о тој јединици.

У име пензионисаних гардиста, Гарди и њеном команданту захвалио је председник Секције генерал у панзији Бранко Гајић, истакавши да је ово био незаборавни доживљај за све пензионере гардисте и да је овакав начин повезивања генерација Гарде оно што желе и бивши и садашњи припадници те елитне јединице. Командант Гарде са задовољством је изнео идеју да се изради Плакета гарде која би се додељивала старешинама за службовање у Гарди.

Милош Чавић

Повеље негдашњим гардистима уручио је генерал-мајор Миломир Тодоровић

Окупљене пензионисане старешине елитне јединице радо долазе тамо где су часно и поносно провели део радног века

У кабинету код савезног секретара детаљно је анализирана исцрпна информација Управе безбедности и преслушавана магнетофонска трака која није остављала никакву сумњу у то шта се догађа и спрема у Хрватској. Није било никакве сумње да се у Хрватској илегално организују страначки паравојни састави и да се за њихово наоружавање тајно увози оружје и муниција из суседне Мађарске.

Све у свему, закључено је да смо на почетку разјашњавања овог случаја, да се сигурно ради о разгранатој активности на прављену и наоружавању илегалне партијске војске, те да треба на даљем откривању и документовању ове делатности, максимално интензивирати рад органа безбедности.

На крају састанка је оцењено да би видео снимак онога шта Шпегелъ говори могао битно променити ситуацију и кривични поступак учинити извеснијим. Ово је, дакле, и приоритетан задатак на којем треба одмах радити – закључио је генерал Кадиевић.

Дакле, све што смо до тада сазнали о Шпегелъевим активностима, треба и телевизијски снимити. Процењујем да не би требало да буде већих проблема да се Шпегелъ позове и дође у Вировитицу, јер Влада је већ наговестио потребу за једним озбиљнијим разговором са њим. Али, таквом разговору би ваљало обезбедити присуство бар још једног лица које би касније могло потврдити и посведочити његов садржај. Нема сумње да то треба да буде старији водник Фрањо Ковач у којег је Шпегелъ до сада имао очигледно поверење. Није ни чудо, јер он му је и сестрић...

Али, највећи је проблем како Шпегелъа довести на место где се ми можемо, за овако кратко време, технички организовати за тајно телевизијско снимање. Како избећи да Шпегелъ састанак са Владом и Ковачем не одржи у својој удобној и стално обезбеђеној кући у Старом Градцу, што би било сасвим природно и нормално. Но ми за тако кратко време и без опсежних оперативних припрема не можемо да створимо потребне техничке услове за тајно снимање на том месту. Како онда Шпегелъа, онако надувеног и пуног себе и своје величине, приволети и убедити да дође у Владино скромну славонску кућу, где би нама било најлакше да поставимо наше мере?

Дошљаке нису регистровали ни сеоски пси

У Загребу су ме већ нестрпљиво чекали да им саопштим каква је одлука донета у Београду. Упознали су ме да су контактирали нашу оперативну позицију преко које се могла пратити ситуација на граничном прелазу како би смо били обавештени о евентуално новом наиласку „Чазминих“ шлепера из Мађарске. Са нашим извором договорили су начин хитног обавештавања и у условима да то буде тешко остварљиво. Дакле, имали смо сигурност да ће све тећи како је договорено и да су смањене могућности да будемо изненађени и затечени неочекиваним доласком шлепера на границу. Са јединицом војне полиције није било проблема, она је била мобилна и раније је припремљена за ову ситуацију. Био сам

Дневничке белешке о илегалном наоружавању Хрватске 1990. године

ТАЈНО СНИМАЊЕ МАРТИНА ШПЕГЕЉА

Како Шпегелъа довести на место где се ми можемо, за кратко време, технички организовати за тајно телевизијско снимање.

Како избећи да Шпегелъ састанак са Владом и Ковачем не одржи у својој удобној и стално обезбеђеној кући у Старом Градцу, што би било сасвим природно и нормално. Но ми за тако кратко време и без опсежних оперативних припрема не можемо да створимо потребне техничке услове за тајно снимање на том месту.

ПИШЕ:
Александар
ВАСИЉЕВИЋ
Генерал-
потпуковник у
пензији

задовољан до сада учињеним, па сам Бошка и Вулета кратко упознао са ставовима савезног секретара и начелника Управе безбедности. Онда почесмо да сумирамо укупну ситуацију и да склапамо контуре нашег плана како довести Шпегелъа на место где ћемо се ми правремено поставити и тајно телевизијски документовати оно што је већ говорио капетану Јагару. Негде иза поноћи се разиђосмо, а мени у канцеларији још дуго није долазио сан због сталног пребивања по ономе што смо договорили и није ли нешто пропуштено или се могло још боље испланирати. Из танког сна убрзо ме прену жамор старешина у ходнику, који су већ пристизали на посао.

Већ трећи дан сам у Вировитици. Леп славонски градић о којем имам само површне утиске из проласка колима до ка-

сарне. У претходна два дана, касно ноћу када је село утонуло у дубоки мрак, неопажено сам са техничком екипом боравио у Владиној родној кући ради извиђања услова за уградњу оперативне технике. Техничар све детаљно прегледа и мерка, а онда констатује да му је једини проблем шкиљава сијалица. Ја му у шали додајем какав рефлектор да набавимо и где да га сместимо, па је одустао од можда још неке примедбе. Одредили смо се да се од постојећег амбијента баш ништа не мења, па чак ни да се ипак постави мало јача сијалица у кухињи, где је техника била постављена. Техничари су одмах рутински приступили свом послу а онда смо извршили пробу функционалности монтираних уређаја и квалитета слике и тона, који су били задовољавајући за оперативне услове. Све смо завршили тихо и у највећој тајности, тако да нико није запазио незнане госте који су у глуво доба ушли у ово уснуло славонско село. Толико тихо, да нас при одласку нису осетили чак ни сеоски пси који су очигледно задремали.

Шпегелъеви људи проверавали да ли има дошљака

Легенда коју смо ми тако помно планирали и разрађивали како довести Шпегелъа

ља на место које смо технички припремили, захваљујући Владиној вискрениости, прошла је много лакше него што смо очекивали. Испричао је Ковачу да је пре неколико дана био код Шпегелја у Загребу, где му је изнео нека важна сазнања до којих је дошао у Служби, те да им је Шпегелј заказао састанак у Вировитици, где ће их информисати о актуелној ситуацији у Хрватској и поставити им важне задатке. А онда је Влада наставио:

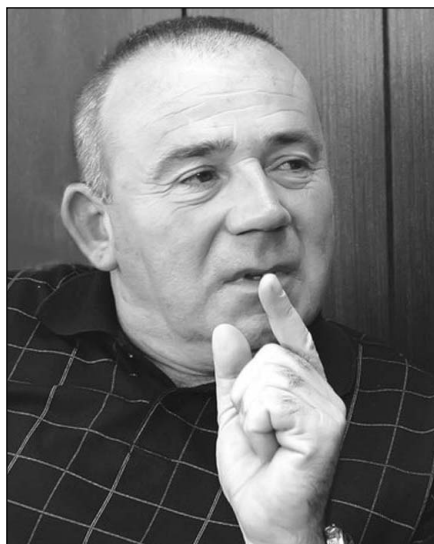
-Ти зато сада треба да назовеш Шпегелја и закажеш му састанак. Јер, ако нас прислушкују, неће бити сумњиво што га ти позиваш, па он ти је ујак! Кажи му да треба да дође код мене у кућу, где ћемо га нас двојица чекати. Пази, он ће вероватно тражити да ми дођемо код њега, али ти то никако не прихватај. Кажи му да то не би било паметно. Јер, ако неко сазна да смо се састали код мене и то пријави, ја ћу рећи - па дошао ми је човек у кућу, ја га нисам могао избацити. Али, како бих могао оправдати зашто сам и због чега ја ишао у кућу код њега. Даље, исто му скрени пажњу да дође код мене тек када се смрачи, а ја ћу имати спуштене засторе на прозорима, тако да се неће ни видети да у кући има некога. Хајде, не стој и не гледај, него телефон у руке и позови га, немамо много времена јер ја имам и других послова!

Све је прошло како смо планирали и убрзо смо добили потврду да Шпегелј сигурно долази у Стари Градац, код Владе у кућу. Капетан Јагар је темељито припремљен за контакт који је следио са Шпегелјом. Један од важних циљева је био сазнати ко су Шпегелјеви главни људи у Вировитици и има ли он можда и других ослонаца међу старешинама у гарнизону. Уколико се у томе успе, онда створити услове да наш капетан са њима оствари непосредни контакт и у даљем им се наметне као ауторитативна Шпегелјева веза у Вировитици.

Шефе, пропало је све, откривени смо

Деветнаести је октобарски дан, већ је прохладно и магловито па је Влада заложио ватрицу у својој кући и створио пријатни амбијент за задатак који следи. У међувремену добијамо извештај да је Шпегелј кренуо из Загребца са својим обезбеђењем, али да на колима има стране регистарске таблице, вероватно да би његов излазак из Загребца и долазак у Вировитицу остао незапажен. Очигледно му је сасвим јасно шта ради и у какав се посао упустио, па мерама своје безбедности поклања посебну пажњу. То се убрзо и потврдило јер смо у међувремену установили да Шпегелјеви људи проверавају у Старом Градцу има ли непозваних гостију и да ли је долазак шефа у свему безбедан. Наша екипа за тајно праћење и осматрање је остала непримећена и потпуно смо уверени да наша акција до сада у свему тече по плану. Само треба остати смирен и стрпљив и имати пуно поверење у нашег капетана да ће успети да надмудри надобудног генерала који се полакомио да може стварати издајнике и у служби са којом је, колико до јуче, руководио.

Већ је прошла поноћ, а од Владе ни трага ни гласа. Нисмо запазили ни да се Шпегелјева камарила вратила, но они су

Није погазио официрску заклетву:
Владимир Јагар

имали могућности да неопажено прођу јер смо наше контролне пунктове, ради сваке сигурности, одавно повукли. Док премишљамо шта даље да радимо, одједном, звук мотора и угледасмо његова кола која је паркирао мало подаље. Бошко је на задњем седишту и Влада седе поред мене. Нестрпљив, питам га шта се дешава и зашто га нема до сада, а он поче тихо, али уздрхталом гласом:

-Шефе, пропало је све, откривени смо! У почетку све је текло по плану и без проблема, али они мајмуни из Шпегелјевог обезбеђења почеше да преврћу по кући, а један од њих да претреса и мене и Ковача. Шта да вам кажем, све су нашли и почупали. Мало су нас гњавили а онда на крају пустили. После тога они одјуреше и одоше као што су и дошли.

-А шта су све нашли, нису ваљда и камеру – питам ја, а Влада потврди климањем главе.

Ошинула ме је мисао да се Влада, можда, у последњем тренутку уплашио и да је онда почео да поступа по неком свом плану. Можда је избегао контакт са Шпегелјом, можда га је и пре него су ушли у кућу упозорио на наше мере, а онда су одглумили оно што су се договорили. Али, средства за снимање нису могли никак о откријти како им то није показао баш Влада. Али, откуда све то када је бар један прислушни канал још функционисао када смо мало пре ја и Бошко, нестрпљиви и забринути шта се дешава, пролазили кроз већ давно уснуло село поред његове куће? Ама, он неку игру игра са нама и нешто скрива! Док је он настављао са причом, ја се полако машинама руком према револверу који ми је, као и увек, био на дохват руке, између седишта.

-Стани, шефе, стани, шалио сам се, све је прошло и боље него што смо мислили! Мало сам се пошалио, а ви одмах за револвер! Па, људи моји, не може се човек са вама поштено ни нашалити. Ево вам све касете, али морам нешто да вам признам. Ја ово радим први пут у животу и нисам могао да издржим, а да не скокнем до куће и погледам касету, јер и мене је интересовало како све то изгледа када се тајно снимим.

Како су се решили министрових пратилаца

Нисам знао да ли да се наљутим због неслане шале или да га изљубим од радости. А он поче:

-Знате, само што сам у соби заложио ватрицу, кад оно Ковач хоће да седне баш на ону столицу према пећи, коју смо предвидели за Шпегелја. Ја га изгрдим због саможивости у стилу - како старог човека да остави леђима према вратима, уместо да му остави место на којем ће моћи, после толико пута, да загреје прозебла леђа. Он се без речи одмах преместио тамо где је требало да буде. У том чујем кола и пожурим на капију да сачекам генерала. Он ме је са своја два пратиоца и Фрањом Парадиновићем прошао, а да ме у мраку нису ни видели, тако да сам им ја пришао са леђа и тиме их изненадио. Када су ме угледали, један од његових пратилаца ми је одмах прислонио свој „Узи“ на ребра. Међутим, да бих преузео иницијативу и створио потребну климу ја сам их, мало погнут и шапато, одмах прекинуо већ у поздрављању, упозоравајући Шпегелја да не галаме толико јер ће пола села сазнати да је он дошао код мене. Моју критику је одмах и без речи прихватио. Чак се и он мало погуро и скоро на прстима ушао у кућу.

Али, не лези враже, са њима и она два његова Херцеговца који га обезбеђују. Стварно сам посумњао да би они могли почети да њушкају по кући. Зато сам морао Шпегелју да одмах сложим причу. Рекао сам му да ми нешто „смрди“ и да ми је у селу нешто сумњиво, јер сам видео да су пролазила нека непозната кола а да их још нема назад. Због тога би било добро, кажем, да његови људи одмах изађу напоље и иза оградe прате ситуацију испред и око куће да нас нешто не би изненадило и заскочило. Шпегелј је одмах то прихватио као добар савет и тако његови мајмуни одоше напоље, на осматрање. Ето, тако смо почели.

Списак људи „за проверу“

Све је даље ишло по плану и добили смо много тога што до сада нисмо знали. Имамо име главног Шпегелјевог човека у Вировитици, али и једног нашег који би требало да разоружа војнике у својој караули. Биће ми заказани састанци са главнима и добићу онај списак њихових да их ја мало „проверим“. Ето, толико од мене, ваљда сада нећу морати у школу безбедности у Панчеву. Све ћете ви то лепо и чути и видети, а ја одох на спавање јер мени сутра радно време почиње као и другима, па не смем каснити.

Не знам шта да му кажем јер он стварно ујутру мора бити на уобичајеном послу у команди, зато што нико други не зна на чему је ангажован ван уобичајених, свакодневних задатака официра безбедности у граничном батаљону. Али, на њему ни трага од умора, он је само у шали алудирао на свакодневне своје обавезе у команди. Имам утисак да смо ја и Бошко уморнији од чекања и неизвесности у којој смо били, него он који је прошао кроз фуртутму са Шпегелјом и његовим обезбеђењем.

Демократска опозиција Србије, улога и задаци у рушењу легалне власти

ХАГ - ЛОКОМОТИВА КОЈА ЈЕ ВУКЛА ФАРСУ ОД ИЗБОРА

И после агресије НАТО-а на СРЈ (Србију) развијене земље Запада, а посебно САД интензивно и даље раде на остваривању својих циљева. Субјекти остају, али мења се организација и методологија деловања. Суптилнијим механизмима доприносе рушењу власти и промени политичког и економског система у Србији.

Демократска опозиција Србије (ДОС), скупина је од 18 странака са различитим програмима, чак и супростављеним, али са једним основним циљем: по сваку цену, па и насилним путем, срушити „диктатора и његову власт“. По програму и методологији страних обавештајних служби, невладиних организација у земљи, уз врвовање одређених личности из обавештајно-безбедносног сектора са медијском сатанизацијом, присиљавају председника Савезне Републике Југославије да распише ванредне председничке изборе. Избори су били окидач за „петоктобарску револуцију“.

Све активности ДОС планирају, организују и финансирају стране обавештајне службе са Централном обавештајном слубом (ЦИА) на челу, а њима управља и непосредно руководи Вилијам Монтгомери. За успех следи награда - место амбасадора у СРЈ, а после изведене „револуције“, живи у нашој земљи као „заслужни“ грађанин. Треба рећи да је у Београду, на име своје супруге Линде, основао Академију за дипломатију и безбедност.

Очигледно је да оно што НАТО није остварио силом, Америка је остварила преко „пете колоне“ и доларом. Доласком на власт 2000. године, ти исти наредбодавци и рушиоци власти нису смели да спомену Резолуцију 1244 Савета безбедности УН, а да не говоримо да су били у обавези да траже њено спровођење, а посебно део који се односи на повратак контингента војске и полиције Србије на Косово и Метохију, јер је тиме, сагласно Резолуцији СБ УН, обезбеђен суверенитет и територијални интегритет Србије, а Косову и Метохији најшира аутономија у саставу Србије.

Свилановић се залагао за независни Космет

Док је био министар иностраних послова „демократске“ власти, Горан Свилановић је пожурио да се захвали својим налогодавцима, тако што је експресно повукао тужбу СРЈ пред Међународним судом правде у Хагу, против САД и чланице НАТО, које су учествовале у агресији на СРЈ, за надокнаду ратне штете у износу од око 100 милијарди долара. За овакву активност и поступак награђен је постављењем на дужност генералног секретара Савета за регионалну сарадњу са седиштем у Сарајеву. Ступио је на ту дужност 1. јануара 2013. године, након што су га 14. јуна 2012. у Београду именovali министри иностраних послова земаља чланица Процеса сарадње у Југоисточној Европи (СЕЕЦП). Иако је рођен на Косову и Метохији, Горан Свилановић се од

ПИШУ:

генерал-пуковник у пензији

Миодраг СИМИЋ

и генерал-потпуковник у пензији

Стаменко НИКОЛИЋ

2004. залаже за независност те покрајине.

Припреме за оно што се десило 5. октобра 2000. трајале су месецима. Још крајем 1999. године почели су све учесталији контакти српске опозиције са државницима кључних светских сила и оперативцима њихових служби. Ако данас није могуће открити све појединости, одређени закључци се ипак могу извући. Суштина свих тих састанака била је иста - Слободан Милошевић мора да оде са власти.

У бази НАТО-а у Берлину постигнут је договор да се примени принцип Филипа Македонског, који је говорио: „да и најутврђенији град може да се освоји само са једним магарцем натовареним златом“. Српској опозицији послата је порука: „Паре наше - посао ваш.“

„Колоквијум за овај посао положен је у Црној Гори, где су пробрани момци Зорана Ђинђића помогли Милу Ђукановићу да на изборима победи Момира Булатовића. Били су увежбани тим, дошли су у Подгорицу и рекли: „Треба нам то и то“. Добили су све што су тражили и Ђукановић је победио. Били су спремни за изборе са Милошевићем. Знали су сваку слабу тачку режима, ништа није могло да им промакне. Били су спремни за победу и знали су шта их чека...“

Велике суме новца годинама су улазиле у Србију. Прва шушкања су почела када су поједини активисти другог ешалона ДОС-а, нагло почели да троше неуобичајено велике износе у свргавању Милошевића. Уместо да плате огромну штету коју су причинили у току агресије НАТО-а, они финансирају свргавање легитимно изабраног председника...

Преврат коштао само 60 милиона долара

Тим Маршал у својој књизи пише: „Британија, Америка и Немачка потрошиле су више од 60 милиона долара на финансирање опозиције у Србији... BBS је омогућавао пренос програма Радија Б92 на већу раздаљину, а немачки „Дојче веле“ је помагао најмање једним опозиционим новинама, тако што је плаћао папир и штампу...“

Догађајима који су се одиграли 5. октобра 2000. претходила је велика припрема. Нико од милион људи који су тог дана били у Београду, није се, тек тако, пробудио и дошао на идеју да оде у престоницу и спали зграду

Парламента. То је морало да буде добро организовано...

У сеоској кафани у Лакташима, у Републици Српској, 4. октобра одржан је састаок британских обавештајаца, службеника Централне обавештајне службе Америке (ЦИА) и, наводно, представника војне обавештајне службе Југославије. Британци су, као заштиту повели екипу специјалаца из САС. На том последњем састанку требало је донети коначне одлуке о ономе шта ће се дешавати следећег дана. Људи из војнообавештајне службе наводно су јасно рекли: „Чак и ако Милошевић позове војску да изађе на улице Врховна команда то неће послушати.“

С тим у вези логички искрсава питање: који је то представник обавештајне службе Војске Југославије, био на састанку у Лакташима и што је гарантовао Монтгомерију да се Војска неће ангажовати, а да аутори ове књиге, као чланови Колегијума начелника Генералштаба, то нису знали. Напротив, у то исто време са начелником Генералштаба на челу, чланови Колегијума били су у Белом двору, када су председника упозорили на могуће догађаје.

На питање одакле му податак да је Запад потрошио 60 милиона на организацију 5. октобра, Тим Маршал је био изричит: „То није никаква тајна, довољно је видети документа америчког Конгреса. То је укупна сума која је потрошена у Србији, на пример, за штампање материјала, обуку, тренинг, путовања, изборе... У креирању „Отпора“, на пример, директно је учествовао амерички пуковник, који их је у Мађарској снабдевао свим и свачим, а понајвише парама. Мислим да ви у Србији сами можете том новцу ући у траг.“

Један од блиских оперативних сарадника премијера Зорана Ђинђића сведочи: „да су неколико пута покушавали да уђу у траг новцу утрошеном у припреми 5. октобра. И успели су да дешифрују путеве који су „донели“ 40 милиона. Оних двадесетак се расуло негде по Београду.“

План садржавао више алтернатива

Да су за рушење Слободана Милошевића уложена огромна финансијска средства са Запада, а посебно из америчког буџета говоре поједине познате личности, представници међународних организација и медија, на конференцији за штампу Савезне изборне комисије, а односе се на ток и регуларност ванредних председничких избора 2000. у Београду:

„Професор Сунг је такође прецизно објаснио, да је цео поступак до најситнијих де-

Лидери ДОС-а знали су све слабости власти у Србији

таља испланиран, тако да свака фаза има више резервних алтернатива. У случају да једна не успе, има се применити друга, трећа, и све док се циљ не испуни. И да је тај циљ у свету општепознат, а као што рече, овде нигде споменут. То се односило на рушење Милошевића.

Најједном се јавио Фулвио Грималди, чувени публициста из Италије, и дословце рекао: „Занима ме само једно, и хоћу кратак одговор. Ко приноси жртву - актуелног председника Милошевића ДОС-у, као продуженој руци оних који су издвојили та огромна средства из америчког буџета?” Затим је појаснио, да њега занимају кључне личности из Милошевићевог апарата које у рушењу учествују, јер о донацијама ДОС-а за ту врсту избора мање-више све је познато. Али, за оне који су најближе окружење Милошевића, а без кога се овај план не може извести, он такве податке нема.

„Ви, као државна комисија, ово називате ванредним председничким изборима. А ја вам кажем, да су ово последњи Милошевићеви избори, запамтите последњи, а даље је Хаг његова једина и сигурна станица. Хаг је локомотива у позадини која вуче ову фарсу од избора. Како год да се заврше, прогласиће се онако како одговара ДОС-у, да би се Милошевић одјурео у Хаг и оптужио за ратне злочине. Он треба да то разоткрије и прекине ову демагошку тривијалност. Тад су се рефлексори нагло угасили, и приметила сам урбаном напуштање камермана РТС, написала је Милена Арежина, у књизи „Ноћ преваре - Дан издаје”, Београд, 2000. године, која је била председник Савезне изборне комисије за време ванредних председничких избора 2000. године.

Налогодавци и финансијери за промену легално изабране власти у Београду разми-

шљали су о свакој препреци која се може појавити на том путу.

Једна од тих препрека била је и сагласност око имена ко ће постати „краљ” како каже Тим Маршал, после свргавања Слободана Милошевића. И тај проблем је решаван кроз припреме за изборе америчке агенције НДИ (Национални демократски институт) и ИРИ (Интернационални републикански институт), које финансира америчка влада, братски су поделиле надлежности.

Центри за обуку у окружењу Србије

Прва је била задужена за обуку и припрему контролора приликом гласања, а друга је преузела обавезу да српске опозиционаре обучи како се води изборна кампања. Центри за обуку били су у Будимпешти, Сегедину, Бања Луци, Подгорици и Будви. Стотине активиста завршило је ове курсеве, а затим су стечено знање, као инструктори, преносили по читавој Србији. Готово сви лидери странака присуствовали су предавањима најбољих америчких стручњака за изборе.

Управо у тренутку када се завршава обука опозиције, Милошевић вуче судбоносни потез: мења Савезни устав, уводи непосредне изборе за председника, расписује превремене изборе.

Национални демократски институт овластио је америчку компанију, „Пен Скоун и Берланд” да испита расположење у Србији. Даг Скоун, први човек агенције за испитивање јавног мњења, дошао је у Будимпешту да представницима бројних странака окупљених око ДОС-а пружи последње информације. Он је тврдио да истраживања показују како ће бирачи подржати једног опозиционог кандидата, само под условом ако та личност испуњава одређене услове. Другим речима, кандидат који би могао да победи Милошевића, морао је да има чисту прошлост, да је националиста, да никада није имао везе са режимом и парама из иностранства, да није учествовао у ситним гложењима са опозиционим лидерима. Ти услови искључивали су скоро све истакнуте људе из опозиције.

Неколико недеља касније, Скоун се вратио и овога пута донео доказе да се човек који одговара изнетим критеријумима зове Војислав Коштуница, пише Тим Маршал.

Лидери и чланови опозиције били су шокирани. Тврдили су да је он практично био непознат изван Београда. Американци су износили да то није никакав проблем, и да је важно то што су анкете показале да они

који су за њега чули, мисле да је особа достојна поверења.

Тим Маршал истиче: „Национални демократски институт Америке је одлучио и јасно саопштио, Коштуница одговара, он је председнички кандидат и могући победник. Драшковић није више био у игри и једини други велики играч био је Зоран Ђинђић, челник Демократске странке. Зоран Ђинђић, без обзира на мишљење својих најближих сарадника, да је он једини кандидат за председника Југославије, рекао је да је Коштуница добро решење да буде председник Југославије, а да он буде председник Владе Србије, јер је знао да је та позиција моћнија”.

Холбрук удица надобудним досовцима

Потрага за „краљем”, започела је још крајем 1999, када је делегација опозиције отишла у Вашингтон.

Милан Ст. Протић, историчар и функционер ДОС-а, у књизи „Изневјерена револуција” сведочи: „У новембру исте године, чланица Савеза за промене добили су позив да посете Вашингтон и прилику да се сусретну са најважнијим америчким званичницима у влади и у Конгресу САД. На пут су кренули: Драгослав Аврамовић, Зоран Ђинђић, Владан Батић, Горан Свилановић, Велимир Илић, Зоран Живковић и Милан Ст. Протић.

У америчкој престоници делегација је дочекана са пуним уважавањем и пажњом, као група људи спремна и способна да сруши Милошевићеву власт. После разговора у Сенату и Представничком дому, и нарочито са државним секретаром Медлин Олбрајт, Американци су први понудили свесрдну помоћ. Ван протокола, последњег дана боравка, на вечеру нас је позвао Ричард Холбрук. Ђинђић је био против одласка, а ни остали нису деловали одушевљени. Једино сам ја из све снаге био за. Вечера је била заказана у једном раскошном Вашингтонском хотелу. Холбрук је стигао с готово пола сата задоцњења у пратњи Кристифора Хила и још двојице својих сарадника. Крупан, гласан, упадљиво доброг расположења, Бахати Американца у опхођењу, непосредан до агресивности. Лажно љубазан са јаком нотом јеткости, супериоран. Говорило се на енглеском, уз тих симултан превод. Холбрук је почео овако: „Верујем да сте ви, господо, будућност Србије. Ви сте наша једина нада. Сигуран сам да вечерас седим са будућим председником Србије. Не знам ко ће то конкретно бити, али знам да ће то бити један од вас”. Затим кратка пауза, па настави: „Ви наравно знате, господо, да резолуција СБ 1244 предвиђа у будућности конференцију о Косову, као што је била она у Дејтону.

Мене занима једна ствар: Какав ћете ви став заступати на тој конференцији као будућа српска власт. Холбрук је бацио удицу коју су сви присутни лакомо прогутали. Била је то јасна провокација. У следећих пола сата пали су различити, и могући и немогући, предлози без много разложости, али с много страсти. Свилановић је викао: „Ослободите нас Косова”, готово ван себе. Аврамовић је причао своју стару причу о Косову као трећој федералној јединици, Ђинђић о европеизацији Србије, Косова и Балкана. Холбрук ме је оставио последњег, вероватно зато што смо пре вечере већ повели непагодан разговор о српској историји, „написао је Милан Ст. Протић.

КАКО ДО КЊИГЕ

Књига „Истина и заблуда о петом октобру 2000. године,” чије делове објављујемо у овом и наредним бројевима „Војног ветерана” може се набавити путем телефона: 064 225 2013

Агресија НАТО-а на Србију (СРЈ)

КОМЕ СИЛА ЛЕЖИ
У ТОПУЗУ...

Још је једно занимљиво казивање Мила-на Ст. Протића: „Данас још није могућно да-ти одговор на питање свих питања, да ли је 5. октобар истинска демократска револуци-ја или проста смена на врху власти? Како време пролази све нам се више чини, да је нажалост, оно друго“.

Закључак је јасан. И после агресије НА-ТО-а на СРЈ (Србију) развијене земље За-пада, а посебно САД интензивно и даље ра-де на остваривању својих циљева. Субјекти остају, али мења се организација и методо-логија деловања. Суптилним механизми-ма доприносе рушењу власти и промени по-литичког и економског система у Србији. Они су тадашњој опозицији обећавали огромне суме новца у циљу свргавања та-дашњег режима. Наведимо да је покојни Зо-ран Ђинђић, премијер Владе Србије, у раз-говору са новинаром немачког *Шпигла* ре-као следеће:

„Када сам био у опозицији, Европска Уни-ја је обећала три милијарде марака у кешу за збацивање Милошевића“.

Економију преузимају
„одабрани момци“

Толика сума новца није дошла и Зоран Ђинђић у том интервјуу изражава велико разочарење. Али, нема никаквог спора, као што смо нагласили, да су западне земље разрадиле нову стратегију и тактику како да се сруши Милошевићев режим и уведе за-падни либерални, економски и друштвени систем о чему детаљно је писао Тим Мар-шал:

„Показало се да је, захваљујући вишемесечном планирању пола посла било завршено и пре напада на Скупштину, а насиље, паљевине, багер и дим били су неизбежни део позоришта. Велики део још увек је мислио да је то била спонтана побуна и Демо-краска опозиција Србије је хтела да тај ути-сак остане - желели су да се о томе говори као о народној револуцији... Даље он истиче да су они организовали бројне инструк-тивне семинаре у Будимпешти, Софији, Са-рајеву, Подгорици за активисте и неке стручне људе из Србије.“ објављено је у ли-ту Политика 15. 7. 2001. године.

Свакако да су то били „одабрани“ момци и за организаторе подобни појединци на ко-је се могло рачунати. На те семинаре, за та-дашње услове - врло, високу дневницу и по врло проблематичнијим критеријумима од-лазили су бројни економисти, а многи од њих су се касније нашли на важним функ-цијама, како у Савезној Републици Југосла-вији, тако и у Србији.

Уз благослов и подршку Запада, а за реал-изацију циљева руководиоци Демократске опозиције Србије формирају такозване кри-зне штабове, који силом или милом и пре-варом заузимају све важне савезне и репу-бличке институције, као што су Савезна управа царина, Народна банка Југославије, Телеком. Неки чланови Г-17 постају непо-средни актери насилног заузимања тих ин-ституција. На пример, одмах после Петог октобра, мр Млађан Динкић и неки други чланови Г-17 (многи кажу - са оружјем) од-лазе да „убеде“ гувернера Душана Влатко-вића да да оставку и од тада М. Динкић пре-узима функцију гувернера Народне банке Југославије и доводи поуздане сараднике, а нешто касније Савезна скупштина га по-ставља на то место.

Оружана агресија је започета и завршена ваздухопловном операцијом, под шифрованим називом „Савезничка снага“, уз оружана дејства терориста ОВК на Космету и нападима са територије Албаније. Са почетком агресије, са кружне основице за напад (све суседне земље уступиле су агресору свој ваздушни простор за летење и дејство из њега), једновременно под удар је стављена цела територија СР Југославије - сви објекти и снаге.

У педесет година постојања одбрамбеног савеза НАТО, агресија на СР Југослави-ју је први агресивни рат који је савез во-дио. Агресија је извршена на суверену зем-љу, која није угрожавала интересе НАТО-а, нити било које његове чланице, ни на Бал-кану ни било где у свету, већ је покушавала да реши и разреши свој унутрашњи про-блем, изазван оружаном побуном албанских терориста и сепаратиста на Косову и Мето-хији.

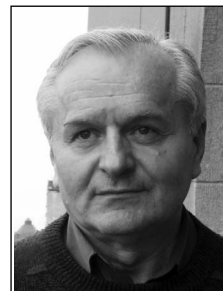
Међународна заједница у покушају раз-решења кризе није имала потребни креди-билитет. Јавно залагање и декларативно опредељење за мирно решење дерогирани су политичко-калкулантски потези Америке и њених савезника ради остварења њихо-вих интереса и циљева на Балкану. Непрен-ципијелно понашање релевантних чинила-ца међународне заједнице и јасно опреде-љење Америке да развије СРЈ и доведе снаге НАТО-а на њену територију вешто су користили албански сепаратисти на КиМ ради остварења историјског националног циља, стварање националне државе на те-риторији Косова и Метохије.

Пропали су сви покушаји СР Југославије и Србије да се криза на КиМ разреши ди-ректним дијалогом, на принципијелној осно-ви, мирним путем. Преговори у Рамбујеу и Паризу били су само једна фарса. Сми-шљени су да не успеју. Америка у овим пре-говорима за циљ није имала политичко ре-шење кризе. Њен циљ је био, довођење трупа НАТО-а, на целу територију, ако Југо-славија потпише „Споразум“, или ако „Спо-разум“ не потпише обезбеђење доброг и за међународну јавност прихватљивог фор-малног повода за рат против СР Југослави-је. Данашња стварност непоколебљиво по-казује да су организатори Рамбујеа и Париза и тада сматрали да је решење „косовског питања“ у самосталности и државној суве-рености Косова.

Прекршене норме
међународног права

Агресија је извршена по одлуци НАТО-а тачније САД, без мандата Савета безбедно-сти УН. Агресијом су прекршене све норме међународног права и систем међународ-них односа успостављен Повелем УН, Хел-синшким документом из 1975. године, Же-невском конвенцијом из 1949. године, до-пунским протоколом из 1977. године и осни-вачким актом Северноатланског савеза из 1949. године. Неке од земаља учесница у агресији (Немачка, Италија и Велика Брита-нија) учествовале су у агресији противно

ПИШЕ:

Спасоје
Смиљанић,
генерал-пуковник
у пензији

сопственим уставима и законима. Оваквим понашањем Америка је суспендовала ОУН и ставила на знање целом свету да ће НА-ТО, према америчким проценама и вољи, у „хитним случајевима“ војно интервенисати било где у свету, а ради остварења њених интереса. Да је Америка 1999. године, у агресији на СРЈ и у каснијем деловању, у свету на глобалном плану, прекорачила гра-нице и дискредитовала међународно право указао је руски председник Владимир Пу-тин, обраћајући се 10. фебруара 2007. годи-не учесницима 43. Међународне конферен-ције о безбедности, у Минхену: „САД су пре-корачиле границу на све могуће начине. Ре-зултат је да се нико више не осећа безбед-ним, јер међународно право више не пружа одговарајућу заштиту.“

Агресија на СРЈ (и последице које је иза-звала), оправдава се наводном хуманитар-ном катастрофом на Космету. Таква тврдња Запада нема ни аргументе ни теоријска об-јашњења. Теоретичари и политичко-држав-на руководства настоје да измишљеном флоскулом оправдају разарања и злочине које је чинио НАТО у агресији. Лаж, обмана и манипулација, подржани НАТО бомбама, завладали су у међународним односима. Албански сепаратисти и терористи су успе-ли да пласирају „своју истину“. Српски на-род је станизован и окривљен за постојеће и непостојеће злочине, а истина о злочини-ма извршеним над њим је прикривена ве-лом пропагандне моћи и снагом утицаја Америке у међународним односима.

Пре отпочињања оружане агресије про-тив СРЈ вођена је изразито снажна и орга-низована обавештајно-субверзивна и про-пагандна активност, реализована кроз опе-рације из арсенала доктрине „ниског инте-зитета“: 1) обавештајно-субверзивна опе-рација, чији носилац је била мисија ОЕБС и НАТО, са Вокером на челу; 2) операција притисака и претњи силом, провођења кроз операцију груписања снага НАТО и извође-ње вежбовних активности у непосредном окружењу СРЈ; 3) психолошко-пропаганда

*Из страха до
дејства снага
ПВО Војске
Југославије
авиони НАТО-а
сејали су
смртоносни
терет са
великих висина*

*Западни војни
савез углавном
је гађао цивилне
мете, међу
којима и
болнице*

операција, чији је основни циљ био рушење морала снага одбране, застрашивање народа и присиљавање државног руководства да прихвати захтеве изнете у Рамбујеу и Паризу; 4) тероризам и терористичка дејства, која су изводили терористи тзв. ОВК на Косову и Метохији...

Удари са дистанце - помоћ терористима ОВК

Оружана агресија је започета и завршена ваздухопловном операцијом, под шифрованим називом „Савезничка снага“, уз оружаног дејства терориста ОВК на Космету и нападима са територије Албаније. Са почетком агресије, са кружне основице за напад (све суседне земље уступиле су агресору свој ваздушни простор за летење и дејство из њега), једновременно под удар је стављена цела територија СР Југославије - сви објекти и снаге. Као што је у педесетогодишњем постојању НАТО агресија на СРЈ била прва, тако је и први пут, да тако моћна мултинационална војна сила своју авијацију ангажује за ваздухопловну подршку једној терористичкој, побуњеничкој и сепарати-

стичкој групацији, тзв. ОВК која је повела рат против сопствене државе.

По моделу извођења, операција ваздухопловних снага НАТО-а представља пример модела „Удар са дистанце“ тј. удар са раздаљине на којој наше снаге, као бранилац, нису могле значајније противдејствовати по снагама које су изводиле операцију, а нису имале ни могућности да противдејствују по аеродромима, пловним објектима и другим местима са којих су снаге НАТО полазиле на извршење ратних задатака. Највећа заблуда и једне и друге стране је била то што су мислили да ће рат трајати врло кратко. Планери НАТО, трајање агресије су димензионирали на 2 до 3 дана. Државно - војно руководство СРЈ било је уверења да ће агресија бити димензионирана на неколико селективних и крајње ограничених „помињућих удара“, након чега би уследила пауза и ултиматум да Југославија испуни постављене захтеве. То су биле полазне основе агресору за дефинисање снага и објекта (циљева за дејство), а браниоцу уверење да такав модел агресије може издржати. Међутим планови и очекивања једних и дру-

гих нису се остварили. Планиране снаге за почетак агресије од 464 авиона и око 450 крстарећих ракета, за 78 дана нарасле су на око 1.040 авиона и на око 1.000 крстарећих ракета. Број дефинисаних објеката за дејство у првој фази од око 100 увећан је на око 1.000 на крају агресије. Интензитет дејства од 1.146 (164 дневно) полетања борбене авијације у првој седмици рата, увећан је на 2.565 (366 дневно) у десетој седмици рата. У агресији су први пут употребљени нови нападни системи (авиони и крстареће ракете), међу којима и стратегијски бомбардер В2-А, као и нова оружја, од којих се издвајају: тзв. мека бомба (soft bomb) BLU-114В и бомбе за директне нападе (JDAM) типа GBU-31, 32 и 37. Под удар НАТО оружја стављена је цела територија СРЈ, сви њени људски и материјални потенцијали, културни и верски објекти и објекти инфраструктуре. Извршено је око 2.300 напада са око 8.800 ватрених дејстава, при чему је лансирано око 415.000 пројектила различите врсте, са око 22.000 тона убојног терета. Касетним бомбама дејствовано је на око 1.072 локације, са око 350.000 пројектила, по неким локацијама и више пута. Процена је да је на територију СРЈ испаљено око 50.000 граната (око 15 тона) са осиромашеним уранијумом.

Ваздушно-космичке операције на делу

Значајну и незаменљиву улогу у дејству по снагама одбране и објектима инфраструктуре СРЈ имала су и космичка средства војне намене. Изнад територије СРЈ једновременно, за све време агресије, налазило се од осам до 12 сателита који су заједно са авијацијом представљали основу извиђачко-нападних борбених активности.

Из космоса је непрекидно вршено осматрање ратишта, вођене крстареће ракете и друга убојна средства, обезбеђиване информације и комуникације у систему командовања, вршено снимање стања на ратишту и контрола ефеката дејства, што неопорно показује да је агресија на СРЈ у многоме подржана и зависила од средстава из космоса, али и да ће савремени ратови, ако их буде, у 21. веку, зависити од подршке из космоса и да ће се водити у ваздушном простору и из ваздушног простора. Биће то ваздушно-космичке операције, чији ће главни објекти дејства бити ваздухопловне снаге, снаге ПВО, економски потенцијали и инфраструктура нападнуте земље. И рат НАТО против СРЈ и ратови против Ирака су показали, да нема и неће бити великих копнених операција, да ће се копнене снаге појавити као снаге за одржавање пројектованог стања, али тек када ваздушно-космичке снаге потпуно униште економску моћ земље и разбију њен систем одбране.

Преовладава су гледања класичног ратовања, са великим, ако не великим, оно доминантним, операцијама копнене војске, да је највероватније из тог разлога све време кризе на КиМ и агресије из ваздушног простора очекивана копнена инвазија снага НАТО на СР Југославију.

Не поштујући ниједну одредбу Женевских конвенција о заштити жртава рата и допунског протокола уз ове конвенције, од првог дана агресије под удар су стављени цивили који нису директно учествовали у борби против агресора, као и цивили објекти који по својој природи и локацији нису били у функцији рата. На цивиле и цивилне објек-

Да ли ће Београд ускоро добити још једну
необичну атракцију

ПОДМОРНИЦА НА ЛЕПОМ ПЛАВОМ ДУНАВУ

Негдашња СФРЈ убраја се у мали број земаља које су производеле ту врсту пловила. Ако пројекат Удружења грађана „Подморничар“ буде реализован, у Србији ће први пут бити изложена подморница коју ће морати да походе сви они који желе да завире у њену утробу, крцату разним уређајима

КАКО СЕ ПОДМОРНИЦА САМА СПАСИЛА

Власти у Црној Гори су подморнице буквално преиначили у старо гвозђе. Једна од њих је отељена чак у Турску. О том случају постоји чак и анегдота: кажу да се сајла са реморкера откинула, а да је подморница почела лагано да се окреће према обали, коју није хтела да напусти. Срећом подморница 821 није исечена, већ је одлучено да се претвори у својеврстан споменик у Тивту, односно будућој туристичкој луци Порто Монтенегро.

Прошло је више од шест година откако је Влада Црне Горе донела одлуку да из оставштине бивше Југословенске ратне морнарице поклони по једну диверзантску подморницу удружењима подморничара из Београда, Љубљане и Пуле. На конференцији за новинаре одржаној тада у Тифту, на питања бројних новинара, да ли Влада Црне Горе поклања подморнице друштвима подморничких ветерана или министарствима одбране, децидно је одговорио вицеадмирал Драган Самарџић, начелник Генералштаба Војске Црне Горе, да ће подморнице добити наведена друштва. Адмирал је такође нагласио да су прве контакте о реализацији поклона имали са удружењем из Београда, које је прво основано и прво затражило један такав објект.

Био је то леп гест званичника Црне Горе, који је срдечно поздрављен у друштвима за неговање подморничарских традиција. Како су медији извештавали, настало је тихо омишање о подморници између Сплита, Загреба и Пуле у Хрватској, или Пирани и Пивке у Словенији, јер су сви хтели да у својим градовима направе вредну туристичку атракцију. Осамдесетих година прошлог века израђено је шест подморница класе „Уна“ и разбијањем СФРЈ, све осим једне завршиле су у Црној Гори.

Београдски подморничарски ветерани којих има око стотину, дали су се на посао и урадили пројекат „Подморница на Дунаву – атракција у Београду“, очекујући да ће процедура за неколико месеци бити реше-

на, како би комплетно и стручно могли да наступе код градоначелника нашег главног града. Предлог у писаном облику, са свим значајним параметрима, разрадили су до у детаља како да се Београд обогати једним вредним морско-ратним експонатом. За град који лежи на две реке била би то изузетна туристичка атракција.

Зачарани круг

Међутим, по старом српском обичају, неко је заочио реализацију планова.

Подморничари су пресавили табак и питали црногорске дародавце о чему се ради. Из Подгорице је стигао одговор да су они проследили акт Министарству одбране Србије, ради сагласности. Процурила је и информација да је црногорско Министарство одбране замолило колеге у Министарству одбране Србије да консултују подморничко друштво о детаљима преузимања подморнице, односно сарадњи.

Ветерани из Београда више пута су се обраћали Министарству одбране, али су по правилу добијали одговор да се могућност преузимања и превоза подморнице П-911 до Београда решава и да ће о томе бити обавештени. Требало је, потом, да дође до сусрета министара одбране Србије и Црне Горе на којем би се, између осталог, договорили испорука подморнице. Тада Влада Црне Горе званично успоставила дипломатске односе са квазидржавом Косово, па је сусрет министара одбране две земље одложен до даљњег.

Утовар подморнице на специјално возило и превоз путевима са великим успони-

те извршено је 1.390 ватрених дејстава, што без дилеме показује да су цивили и цивилни објекти били објекти дејства (напада), а не „коллатерална штета“ како су званичници НАТО говорили. На ово указује и чињеница да су НАТО бомбе и ракете убиле око 500, а лакше и теже повредиле више од 900 цивила.

Колико су цивили били изложени дејству НАТО бомби показује и чињеница да их је погинуло знатно више него припадника одбране.

Више од половине страдалих од НАТО бомби на Космету били су грађани албанске националности. НАТО бомбе су изазвале и егзодус Албанаца. Дејства авијације НАТО-а и крстарећих ракета били су главни разлог исељавања Албанаца. Бежећи од бомби људи су се склањали на сигурнија места. Није логично да остају код својих кућа или на територији по којој се очекује бомбардовање.

Ако се погубијама и телесним повредама додају уништења и разарања цивилних објеката, онда се може констатовати да је агресија НАТО-а на СР Југославију имала карактеристику прекомерне употребе силе против цивила и цивилних објеката од животне потребе цивилном становништву и да то представља злочин против цивилног становништва.

НАТО претежно гађао цивилне циљеве

Са око 1.991 ватреним дејством под удар НАТО бомби стављено је 1.026 објеката инфраструктуре, културе, привреде, здравства, образовања и верских објеката, од чега је 119 уништено, а 907 оштећено. У тим разарајућим дејствима НАТО бомбе и ракете су уништиле: 7 индустријских и 5 привредних објеката; 11 објеката енергетских постројења; 87 објеката инфраструктуре; 38 мостова; 28 радио и ТВ репетитора и предајника. Онеспособљено је 470 км путева и 595 км пруга. Разарањем привредних потенцијала земље, без посла је остало око 500.000 радника, а за више од 2 милиона становника угрожена је egzистенција.

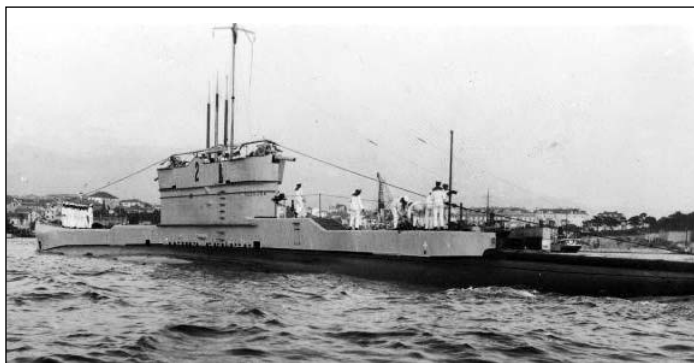
Војска Југославије, од дејства НАТО оружја имала је 249 погинулих припадника. Учињена штета на покретној и непокретној имовини војске процењена је на око 87.444.392.981,00 динара или 7.707.203.812,00 УСД.

У изразито неповољном односу снага, стратегијска групација РВ и ПВО се определила за супротстављање агресору моделом борбе у коме је главни задатак био „преживљавање“. Конкретно, мерама и активностима у припреми за одбрану и у току одбране, основни циљ је био до максимума умањити губитке у људству и средствима ратне технике. Пројектовани губици непријатеља, „омеђени су“ захтевом минималних губици наших снага и борбеним могућностима наших средстава ратне технике. На постављеном циљу, планирана је одбрана од напада из ваздушног простора и реализоване припреме у јединицама, а у току одбране усмеравање тактичке радње и поступци.

ЈЕДНА ОД НАЈТЕЖИХ ПРОФЕСИЈА

Професија подморничара увек је подразумевала ризик. Највећи удес на југословенским подморницама догодио се 1963. године, на подморници 811, када је, у фази пуњења акумулатора, при чему се ослобађају велике количине водоника, дошло до варничења на једном вентилатору који избацује водоник из подморнице. Експлодирала је смеша водоника и ваздуха, погинула су два члана посаде, а подморница је поправљена у бродоградилшту у Пули.

КРАЉЕВА И ПАШИЋЕВА ОДЛУКА

Срби су имали значајну улогу у развоју подморничарства у бившој Југославији, када су 1928. године, пре 88 година, купљене прве подморнице „Храбри“ и „Небојша“. Председник владе која је претходно донела одлуку о набавци подморница био је Никола Пашић, министар војни Стеван Хаџић, командант морнарице Драгутин Прица. Сагласност за набавку подморница дао је краљ Александар Карађорђевић.

ма, падовима и кривинама, пролаз преко мостова и кроз тунеле одиста је велики изазов у реализацији пројекта. Ни финансија средства нису занемарима, Друштво „Подморничар“ их нема, а шира заједница није понудила решење, па је све неизвесно.

Представници удружења „Подморничар“ одмах по објављивању информације у медијима да ће им бити поклоњена подморница, отишли су код начелника Војног музеја, с предлогом да та еминентна установа у свој фондус историјских експоната уврсти и једно пловеће-ронеће средство. И поред чињенице да много оружја из историје нема где да буде изложено, те да пропада услед дејства зуба атмосферских неприлика, Војни музеј је показао интересовање да историјски арсенал оружја обогати са више десетина тона тешким тропом подморнице.

Како није било вести из система одбране, подморничари су у шали говорили да Министарство одбране разрађује пројекат како подморницу попети на Калемегдан. Иначе, подморничари су за подводни брод већ предвидели изванредно место на обали Дунава.

Може и да зарони

Српски Музеј науке и технике је подморничарима понудио сарадњу, да заједничким снагама наведено средство уврсте у свој попис експоната. Чак су и неки појединци, поштоваоци подморничарства и технике, понудили сарадњу, ваљда схвативши да без подморничара као домаћина, промотера или мајстора за подморнички ентеријер, цео пројекат напросто нема смисла. За преузимање подморнице је заинтересовано још неколико градова крај Дунава.

Словенија је ангажовањем свог Министарства културе преузела подморницу и поставила је у Пивки. Тамо је створен и својеврстан музеј југословенског подморничарства. Током године многорбројне екскурзије походе Пивку и подморницу. Диверзантска подморница је и наставно средство за многе ученике техничке струке, јер је реч о веома савременим технолошким решењима примењеним приликом изградње подморница.

МАЛО ЧУДО ТЕХНИКЕ

У бродоградилшту специјалних објеката у Сплиту, у периоду 1984-1988, изграђено је и предато на употребу Ратној морнарици укупно шест подморница класе 911. Разбијањем СФРЈ, једна је остала у Хрватској, а пет је допловило у Тиват, од којих је једна, у међувремену, изрезана.

Ради се о пловно-ронећем објекту депласмана око 100 тона, дугом 20 метара, пречника трупа 2,7 метара, којим су управљала четири члана посаде, а могли су да под водом прођу раздаљину од 150 миља, а да не изроне. Унутрашњост подморнице није лако описати. Наиме, реч је о чудноватој комбинацији решења науке и технике.

ПРИПРЕМЕ ДОВЕДЕНЕ ДО КРАЈА

Колико се одмакло у припремама за преузимање и пресељење подморнице, у друштву подморничара нам је речено да имају и конкретну понуду са свим детаљима реномиране шпедиције, која је би то средство довезла копненим путем до Београда. Времешни подморничари су спремни да преузму улогу водича, али и људи који ће бринути о подморници.

Наши су подморничари у овом случају, изгледа, остали сами на ледиони, спремни да крену у акцију и подаре Београду нешто чиме се мало градова у Европи може похвалити. Били би домаћини у својевременом малом музеју, а преузели би и улогу кустоса. Имајући у виду изградњу комплекса „Београд на води“, подморница на ушћу Саве у Дунав и те како би обогатила туристичку понуду, посебно за туристе који у посету нашем главном граду долазе бродовима.

Подморница би могла, после одређених стручних прегледа и ревитализације заптивног система и да зарони. Да ли је то део пројекта Друштва подморничара, ту њихову тајну нисмо успели да докучимо.

Звонимир Пешић

Велики амерички брат:
Бивши шеф ЦИА контролише
највише медија у Србији!

КО „КРОЈИ“ ЈАВНО МНЕЊЕ

Амерички фонд ККР, на чијем челу је бивши шеф ЦИА генерал Дејвид Петреус, за годину и по купио СББ, „Гранд продукцију“, интернет издања „Блица“, направио ТВ Н1... а сада преузима и дневне новине?!

Амерички фонд „ККР инвестмент“, на чијем челу је бивши шеф ЦИА генерал Дејвид Петреус, од октобра 2013. до данас, за непуних годину и по дана, ставио је под своју контролу значајан део српских медија. Американци су прво купили СББ, највећу мрежу кабловске телевизије у Србији, затим су постали већински власници „Гранд продукције“ преко које остварују контролу и над ТВ Прва, основали су ТВ Н1, купили акције интернет портала дневног листа „Блиц“, а недавно су, тврде одлично обавештени, у највећој тајности договорили и преузимање тиражног београдског дневног листа!

И закон им иде наруку

У готово свакодневним написима о контроли медија и цензури редовно се нападају власт и тајкуни, а готово нико и нигде не спомиње чињеницу да ККР у овом тренутку има вероватно највећу медијску моћ у Србији.

Факат је да Американци могу преко највећег кабловског оператора и својих медија значајно да контролишу проток информација, а преузимањем тиражног дневног листа били би у позицији да потпуно креирају јавно мњење у Србији!

Како сазнајемо, „ККР инвестмент“ ће у наредних неколико месеци и формално преузети контролу над дневним новинама у чије пословање су већ упумпали знатна финансијска средства.

„Иако би у овом случају могло можда да се говори о недозвучној концентрацији или чак о монопољу, Американци опуштено праве аранжман о преузимању новина. Потпуно су, наиме, уверени да нико из власти неће смети да им забрани преузимање још једног медија...“, каже извор Информера.

Случајно или не, тек прошлогодишњим променама Закона о информисању омогућено је једном власнику да истовремено има и електронски и штампани медиј, што је раније било забрањено да би се обезбедио плурализам медија.

У Министарству културе и информисања нису хтели да коментаришу наша сазнања, већ су нам само кратко рекли да од 13. фебруара почиње упис у Регистар медија по новим правилима.

„Он је заснован на Правилнику о документацији која се прилаже у поступку регистрације медија. Правилник налаже оба-

Гранд продукција појам је за забаву милиона, али и за добар бизнис

СББ је један од највећих оператора у Србији

везу пријављивања власничке структуре медија, што ће допринети транспарентности власништва“, истакли су у овом министарству.

На другој страни, председник Комисије за заштиту конкуренције Милоје Обрадовић каже за Информер да је та комисија одобрила америчком ККР да преузме СББ и да је ту све урађено по закону.

„Што се тиче Гранд продукције, ту смо утврдили да није поштовано решење Комисије. Зато ћемо предузети одговарајуће активности из оквира своје надлежности како би се доследно примењивао Закон о заштити конкуренције“, истиче Обрадовић. На наше питање да ли су постојали слични проблеми и када је почела са радом телевизија Н1, такође у рукама ККР, Обрадовић признаје да тај случај нису ни проверавали.

Од команданта до власника медија и утицајног чиниоца на јавно мњење у Србији: генерал Дејвид Петреус

ПАУКОВА МРЕЖА ККР У СРПСКИМ МЕДИЈИМА

Да су се Американци баш намерачили на српске медије било је јасно у октобру 2013, када је ККР инвестиционом фонду МЕР платио невероватних 1,2 милијарде евра за кабловску мрежу СББ.

Само неколико месеци касније, у фебруару 2014, Петреус и његов „ККР инвестмент“ купују 51 одсто „Гранд продукције“. Цена никада није званично објављена, али је у медијима објављено да су власници „Гранда“ Брена, Боба и Саша Поповић добили укупно 15 милиона евра.

Американци су у октобру 2014. лансирали и своју ТВ Н1, која ради под окриљем ЦНН.

У лето 2014. ККР је купио и пакет акција у швајцарској компанији „Рингијер дигитал АГ“. Како је саопштено, ККР је преузео 49 одсто акција у овој фирми која преко повезаних фирми контролише и интернет портал „Блица“ у Србији.

„После вашег позива проверићемо да ли је дошло до неког кршења закона. То је наша законска обавеза“, каже Обрадовић.

Генерални секретар УНС Нино Брајовић каже да жели да верује да су економски разлози главни мотив за долазак ККР на ово тржиште.

ПЕТРЕУС ВОЛИ ЖЕНЕ, ВОЈСКУ И НОВАЦ

Пре него што је дошао на чело „ККР инвестицента“, Дејвид Петреус је био директор ЦИА, и то од септембра 2011. до новембра 2012. Пре тога обављао је дужност команданта међународних снага у Авганистану и Ираку. У једном тренутку у САД је важио чак и за потенцијалног председничког кандидата.

Међутим, Петреусова каријера у ЦИА окончана је због секс-скандала, када је „проваљен“ да је одавао службене тајне ауторки своје биографије Поли Бродвел, са којом је био у ванбрачној вези.

Агенти су пронашли велики број поверљивих докумената на компјутеру Бродвелове и у њеној кући, а Петреус и Пола су се јавно извинили због љубавне афере. Они су рекли да су романсу почели када је отишао из војске и почео да ради за ЦИА.

Петреус је тренутно у жижи јавности у САД јер се суочава са могућим подизањем оптужнице америчког министарства правде због одавања поверљивих информација Бродвеловој.

У готово свакодневним написима о контроли медија и цензури нападају се власт и тајкуни, а готово нико не спомиње чињеницу да ККР данас има највећу медијску моћ у Србији

„Увек ме брине велика медијска концентрација. Она је природни непријатељ слободе медија. Зато и постоје регулаторна тела која о томе морају да воде рачуна, пре свих Регулаторно тело за електронске медије и Антимонополска комисија, који треба да утврде да ли има пропуста у конкретним случајевима“, сматра Брајовић.

Интерес од 90 милиона евра

Професор Економског факултета у Београду Љубодрог Савић каже за Информер, независно од питања цензури и медијских монопола, да није добро да Србија овако профитабилне секторе уступа странцима.

„Амерички ККР купује бизнисе који доносе велики профит. Поред тога, ту је и интерес да се оствари велики утицај у овом делу Европе. За нас никако није добро што смо тако важног кабловског оператера продали, а планирамо то да урадимо и са „Телекомом“. Молим вас, шта ће нам остати? Хоћемо ли постати робови у својој земљи?!“, пита се Савић.

На крају, борба за медијски простор није само питање политике, већ и милионских профита. То, без сумње, потврђује и податак да оглашивачи у Србији на телевизијске рекламе годишње потроше скоро 90 милиона евра!

Н. Секулић / Информер

ПИШЕ:
Мирослав Лазански

„Спремајте се за рат“, изјавио је пре неколико дана оснивач приватне обавештајне агенције „Стратфор“ Џорџ Фридман. Наиме, он сматра „да се у сваком stoleћу дешава системски рат, јер сваки међународни систем има и судбинске недостатке“. По речима Фридмана, у данашњем свету нестабилности у први план избијају регионалне силе као што су Јапан, Пољска и Турска, па он очекује и поморски рат између Јапана и САД. То каже оснивач ЦИА у сенци, а све донедавно је Јапан називао „непотопљивим носачем авиона Америке“.

Или Џорџ Фридман само успешно експлоатише одређене страхове? Или жели да нас подсети на не тако далеку прошлост: неки нови економски крах, нова депресија, неки нови Хитлер...

Заправо, приче о трећем светском рату трају још од 1945. и као тескобно обележје времена у којем живимо. Страх од светског рата, ратне претње и ратна стварност постали су трајни феномен ере од 11. септембра 2001. Крај насиља у Ираку, Авганистану, Либији, Јемену и Сирији није на видику, а између Русије и америчко-европског света влада економски и хладни рат. У контексту збивања у Азији поставља се и питање да ли економски успон Кине може трајно да остане мирољубив, или ће једног дана да доведе и до војне конфронтације са Америком?

Наравно, није све погрешно у тези о новом светском рату. Радикални исламизам је тоталитарни покрет, али теза о светском рату, ипак, прецењује унутрашње јединство и одлучност противника Запада.

Тероризам и исламски радикализам, иако увек фанатични и крвави, не доводе у егзистенцијалну опасност Запад у целини, па ни Русију. Економска и технолошка база овог противника смешно је слаба у односу на Запад и Русију, а његов духовни значај не може се поредити са заводљивом снагом некадашњег комунизма широм света. Стварни изазови са којима се Запад суочава у 21. веку расту у Азији, онај ко жели да води светски рат на исламском Оријенту само расипа своју снагу.

Гледајући из Европе, ратови у Авганистану и Ираку имају необичну, скоро супротну, визуру. Америчка инвазија на Ирак 2003. године није наишла на одобравање у Европи, осим Британаца нико се није прикључио Американцима у том рату. Но, за Европљане је Авганистан био „добар рат“.

УН су му дале легитимитет и нико није могао да оптужи Запад да на планинама Хиндукуша жели да обезбеди нафту, већ се говорило како ће војници НАТО помагати у изградњи нове авганистанске државе. Али да је у Авганистану у току прави рат у којем се бори, убија и умире, и да би овај

Свет данас

ИМА РАТА, НЕМА РАТА

Блиски исток, конкретно Сирија, тренутно је поприште сукоба Русије и Запада, ту је смештен и идеолошки прикривен трајни конфликт 21. века

рат могао и да се изгуби – ту је идеју Запад, а пре свега Европа, дуго потискивао. Авганистан је потцењени рат с несагледивим последицама по Запад, цео систем мишљења, идеја о хуманитарној војној мисији, о рату који то заправо није, о томе да тај рат доноси мир и слободу. Све се то срушило на Хиндукушу.

Када је Ирак у питању, тај рат никада није имао шансу да буде прихваћен од европских земаља. После су на ред дошле Либија и Сирија, и ми сви сада у Европи кусамо чорбу коју су нам закували Французи, Британци и Американци. Нашли смо се на првој линији „фронта“ са мигрантима-очајницима који беже од рата и беде, с потенцијалним џихадистима и радикалним исламистима. Ратови у Ираку, Авганистану, Либији и Сирији, барем када је Србија у питању, нису били, нити су, наши ратови, али због миграната сада су на неки начин и „наши“. Само што ми на сва та збивања у тим земљама немамо баш никаквог утицаја.

Откад је руски председник Владимир Путин 2007. године на Међународној конференцији о безбедности у Минхену поручио Американцима „да свет није само њихов“, идеја хладног рата опет је политичка стварност. До отвореног рата између Русије и Запада тешко може доћи, али атмосфера је лоша и константно узајамно вребање на сваки потез друге стране није добро за будућност. При чему није само Русија или западни конфликт са Русијом оно што је најзначајније. Најзначајније је све то колико мотив хладног рата постаје општи, колико се он нуди као кључна идеја за тумачење светске ситуације.

Блиски исток, конкретно Сирија, тренутно је поприште сукоба Русије и Запада, ту је смештен и идеолошки прикривен трајни конфликт 21. века. Али, управо око Сирије и мигрантске кризе Европа се показала стратешки слабом, јер тензије и конфронтације не одговарају ЕУ, која се налази у непосредном суседству Русије и исламског Оријента.

Карл Попер је пре много година рекао „да из строго логичких разлога није могуће да предвидимо будући ток историје“. Ја бих додао да хегемонизам изазива супротстављање, да ће сваки вакуум моћи бити попуњен, да зло постоји у историји и да разум није његов господар. Историчар Чарлс Бијерд једном је изјавио: „Када дође тама, звезде почињу да сјаје.“

У том контексту српска спољна политика мора да одржава баланс строге војне неутралности и политичке одважности. Избегавамо и избегаваћемо све хладне ратове, колико год је то могуће. А ако се они, недајбоже, неће моћи избећи, бићемо, надам се, на правој страни...

Извор: Политика

О непроглашеном хероју Драгиши Милијевићу

У ЈЕДНОМ ЛЕТУ ОБОРИО ТРИ „ШТУКЕ“

Неко је рекао „Човјек умире два пута, кад га сахране и кад га забораве“. Не бих ни писао о ретком лику непроглашеног народног хероја, капетана прве класе, командира 106. ловачке ескадриле Четвртог ловачког пука РВ Краљевине Југославије, Драгише Милијевића, да није у питању управо једна несхатљива заборавност, небрига и немар у очувању lika и херојског дјела тог храброг pilota, који је недалеко од Бање Луке, у селу Ровине, другог дана снажнога отпора десет пута јачим њемачким снагама ваздухопловства оборио три њемачке злогласне „штуке“.

Догодило се то 7. априла 1941. године. Водећи храбре пилоте 106. ловачке ескадриле, улетао је у ваздушне окршаје са немачким пилотима, бранећи отаџбину, желео је да докаже да имамо врсне пилоте. па је и резултат био уверљив - кад је оборио два немачка pilota, погођен и рањен, у крви и пламену авиона, кренуо у још један обрачун и оборио и трећег немачког pilota. Погинуо је херојски у лијевчанском селу Ровине,

где је тада импровизиран аеродром, у непосредној близини Босанског Александровца, где је лоциро 8. бомбардерски пук РВ Краљевине Југославије.

Шест припадника Четвртог ловачког пука Друге мешовите ваздухопловне бригаде, погинула су тих дана у неравноправној борби.

Били су то мајор Лазар Јонових, пилот, поручник Иван Панца, летач извиђач, мајор Доброслав Тешић, пилот ловац, капетан прве класе, Рудолф Кобал, летач извиђач, поднаредник Драгољуб Черне, летач механичар и поручник Петар Кукић, летач извиђач.

Ко је био Драгиша Милијевић?

Рођен је 15. јуна 1907. године код Неготина. Војну академију и Пилотску школу завршио је у Новом Саду, а у Мостару обучен за pilota ловаца. Био је један од тада најбољих српских пилота. Рат га је затекао на дужности командира 106. ловачке ескадриле, на аеродрому Босански Александровац, код Бање Луке.

Његова ескадрила и он летели су авионима ИК- 2 (Ikarus), на првенцу прве српске фабрике авиона.

Нажалост, на месту погибје Драгише Милијевића, од заслуженог знамења, ни камен на камену!

Радозналост ме је водила до Музеја Градишке, да бих им подарио своју причу о Милијевићу, објављеној у „Гласу Српске“ и слику Драгише Милијевића. Били су предусетљиви јер су урадили пано као музејски експонат. Бар толико! Онда сам у Новој Тополи, малој општини на чијој територији је Ровине, место погибје pilota, нашао да се једна улица зове именом хероја Милијевића. Али, нажалост, то је обичак сеоски пут, неасфалтиран, а на табли пише „Улица Драгише Милијевића“. У једном тексту, па и у мојем, сада музејском експонату, мештани имају право име - Милијевић, а не Миљевић. Интервенисао сам и можда ће то исправити. Ако већ неко неће, пронаћићемо у Бањој Луци праву улицу за то име. Нисам сигуран да у Београду тај херој има улицу. Посебно ме занима зна ли Неготин, родно мјесто његово, ишта о Драгиши Милијевићу? Налазим да је Предсједништво СЦГ, 2004. године, у Палати федерације потомцима Драгише Милијевића уручили Орден витешког мача, али из тога не знадох ко су му потомци, где су и како су?

Митар Пејић

Из галерије ликова војних пензионера

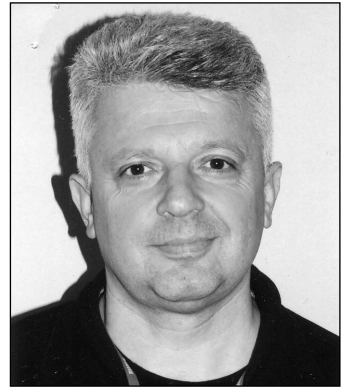
ОФИЦИР, РАТНИК, ПЕСНИК...

Жељко Пантелић рођен је у Шапцу, одакле се после средње школе упутио у Загреб, у Војнотехничку академију. После академије службовао је у Хрватској и редовно напредовао до чина мајора.

Имао је велике животне планове, многи од њих никада нису остварени. Ратни вихор деведесетих година прекинуо је сва маштања младог официра. Његове животне идеје, у оно време, нису се уклапале у опште (не)прилике у Хрватској. Чак су неким и сметаће, па је због занимања официр ЈНА - протеран из те републике. До протеривања у сукобина припадника ЈНА и хрватских паравојних формација био је и рањен.

Из Хрватске Пантелић одлази у Команду 2. армије у Сарајево. Ни ту није био боље среће. Приликом напада муслиманских јединица на тамошњу команду опет је био рањен.

Из овог ратног вихора најдубље му се у сећању урезала позната сарајевска Добровољачка улица. Ту је био заробљен, од муслимана страшно мучен, понижаван и извођен на стрељање. Када је требала

да буде размена заробљених припадника ЈНА и муслиманских војника, Пантелић успева да побегне и тако сачува главу.

После те ратне епопеје, као ратник и рањеник Пантелић је пензионисан у чину мајора. До изражаја долазе све његове врлине. Он је човек са хиљаду занимања - привредник, менаџер, агент осигурања, монтажер и сервисер клима уређаја, возач мотора... Свуда се добро сналази, а „празан простор“ попуњава до сада ненаписаним песмама. У њему је много накупљеног емотивног материјала, од љубави до патње, од младости до официра у пензији. Велика му је жеља да песмама направи неку врсту равнотеже између љубави и ратних догађаја. За сада му то баш не полази за руком.

Жељко Пантелић, као војни пензионер, живи у Шапцу и активни је члан УВП Шабац.

Стеван Стојановић

Традиционална изложба у Галерији „5. спрат“

ДАМАМА У ЧАСТ

Нове године није изостала осмомартовска изложба слика, осма по реду, коју су својевремено у холу зграде Антифашистичке борбе број 17 на петом спрату, покренули генерал ВС у пензији Љубиша Стојимировић и пуковник полиције Драган Живаљевић. Овога пута изложба је добила назив „Љубиша“, као сећање на прерано преминулог генерала. Отуда и назив галерији која се повремено активира „5. спрат“

Своје слике изложили су чланови Ликовне групе Војне академије Љиљана Недељковић, Вера Благојевић – Пажиновић, Соња Улић, Јевросима Лукић и Драган Живаљевић. Биле су изложене и слике Љубише Стојимировића.

Током дана изложбу је посетио велики број поклоница ликовне уметности и поштовалаца lika и дела Љубише Стојимировића, из различитих делова Београда.

З. П.

Језик наш насушни

КАКО СУ НАСТАЈАЛА
ПРЕЗИМЕНА

Много је примјера да се ономастика и топонимија преплићу и често подудрају, да су топоними (називи насеља, градова) настали од преовлађујућег броја презимена и обратно, да су презимена настала од топонима. Примјери су и ту, ближе или даље од Бање Луке, те у Србији, да- како.

Пејићи су село између Градишке и Козаре, па ето нам ближе још, село Алексићи, Бошковићи, Ћетојевићи, Хрваћани (гдје Хрвата данас бар, нема), Ратковићи, Борковићи, Рамићи, Новаковићи, Срђевићи..., а у Србији су многи називи насеља и градова од имена познатијих личности - Обреновац, Милановац, Лазаревац, Младеновац, Петровац, Митровица, Алексинац, Карађорђево и ко зна колико и којих још све има.

Један млади Мостарац, презименом тако, рођени је Сарајлија, а у Мостару је само служио војску (поодавно), али је свакако за повјеровати да је неко његов рођен у Мостару, па га, тако прозвали и понио то презиме. Тако је и са још неким које ћу навести - Бошњак, Ливњак, Дувњак, Сарајлић, Тузланчић, Купрешак, Гламочак и Гламочанин, Сточанин, Шапчанин, Скопљак, Теслић, Дубравац, Топловац, Требињцац, Грачаница, Сточанин, Биоградлија...

Презимена настала од назива народа и држава, све под утицајем, неким и некаквим, владајућим, политичким, економским.

Грк и Гркавац су Херцеговци, или су изворно Херцеговци. Презиме Црногорац, којекуда, а нису национално Црногорци, па их има и Срба и Хрвата, Далматинаца, а ето презиме и Далмација. Слједје Бугарин, Талијан, Француз и Француски, Рус, Пољак, Мађар, Мажар и Мацар, Римац, Ромац, Арнаут... Само, ето не знам има ли гдје у неким државама, бар око нас, презимена Србин.

Митар Пејић

Писмо војног пензионера
ВРАТИТЕ НАМ ВМА

Војни пензионери и професионални припадници ВС и МО који живе на Бањици годинама су за лабораторијске услуге користили капацитете Војномедицинске академије. Наиме, у ранијој организацији на прегледу код лекара опште праксе ишло се у Амбуланту „Бањица“. Упут лекара за вађење крви и давање урина важио је за Војномедицинску академију, па се све одвијало на најбољи начин.

Пре извесног времена лекари опште праксе Амбуланте „Бањица“ више не дају упуте за ВМА већ за Војномедицински центар „Славија“. Како смо сазнали то је део нове организације пружања санитетских услуга. Уместо да све обаве у комшилuku, корисници здравствених услуга морају своје основно право да остварују неколико километа даље, дакле у центру града (БМЦ „Славија“).

Да ли је то баш тако морало да буде?

Тражећи одговор на питање зашто више ВМА није надлежна за лабораториј-

ске услуге бањичких војних пензионера и уопште војних осигураника, потражили смо одговор у тој здравственој установи. Наиме, када смо се обрели у обичајено време за вађење крви на петом спрату ВМА, имали смо шта и да видимо: хол је био испуњен цивилним здравственом осигураницима.

Развијајући даље причу о нашим свакодневним проблемима, наводим да је на Бањици више војних пензионера у позним животним годинама, међу којима има и деведесетогодишњака. Није мали број ни оних за које обично кажемо да су тешко проходни. Они сада морају да оду у Војномедицински центар Славија.

Молим надлежне да нам врате Војномедицинску академију од које су нас одвојили, а да нас нису питали нити сагледали лоше стране те одлуке. Не тражимо ништа више, осим права да се у свему, као војни осигуранци, изједначимо са цивилним.

Лазар Николић,
Београд

Паралеле између прошлости и садашњости

КО ТО ПРЕКРАЈА ИСТОРИЈУ

Прошло је 75 година од ликвидације бораца Озренског партизанског одреда. Та јединица формирана је 20. августа 1941. године на месту Обла Глава изнад села Липовац, општина Алексинац. По познатој планини одред је добио назив - Озренски партизански одред.

Група бораца из тог партизанског одреда бројала је 12 бораца. Они су се 2. фебруара 1943. године нашли близу села Суботинац. Био је мраз, па је група сишла у село и сместила се у кућу Данила Ивковића, верујући да је реч о партизанском симпатизеру. Ивковић им је предложио да пређу у шталу јер је тамо, наводно, сигурније. Били су уморни и ништа нису примећивали. Домаћин је о дошљацима некако обавестио жандарме Недићеве страже.

Недићевци су изјутра 3. фебруара 1943. године опколили шталу и позвали партизане да се предају. Почела је борба. При пробоју из обруча погинуло је 12 родољуба. Њихова бжививотна тела однета су на моткама да их прикажу народу, уз „почаст“ немачких фашиста. То је „дело“ Недићевих људи, који је спасавао Србе из Босне, предајући их Немцима да их у логорима Старо Сајмиште и Бањица муче и убијају уз помоћ Срба издајника - фашиста. Одводили су их на стрељање у јациње и тамо их затрпавали. Гле чуда: данас је Недић заштитник Срба и других народа у Србији (Јевреја и Рома). Помоћници су му били Срби немачки шпијуни - српски фашисти.

Данас би неки помућени мозгови ратили против Срба, а за фашистички глобализам

Српски народ ћути, нема протеста, нема 27. марта. Ни против подмлађених Недићеваца који се нису ни родили када је он са својим жандармима хиљаде и хиљаде Срба и осталих народа пунио Бањички логор и Старо Сајмиште.

Ћуте научници, историчари, студенти. Ћути свештенство. Пише се нова историја. Ко је пише: поједини политичари и историчари. САНУ се не оглашава путем медија. Ћуте у надлежном министарству. Ћуте становници села Суботинац...

Некада се поред споменика изгинулим озренцима са венцима и цвећем, у знак одавања дужне поште, окупљало на стотине грађана. Данас, 3. фебруара 2016. године окупило се само двадесетак људи. Реч је о представницима СУБНОР-а, локалне самоуправе и других.

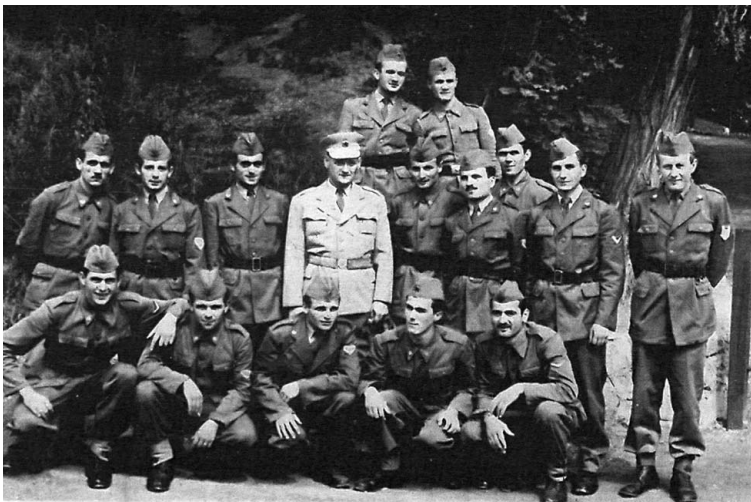
Да ли се може заборавити 3. фебруар?

Пише се нова историја о Дражи, Недићу и њиховим сарадницима. Дражи сазидаше цркву. Када буду рехабилитовали Недића, сазидаће манастир...

Када све то прође, тражиће да се Калабић и Јовановић рехабилитују и да им се сазида макар капелица.

Срби, освестите се. Недајте да се пише нова историја о Србима. Она је написана пре више од хиљаду година

Добросав Алексић

ИЗ АЛБУМА ВОЈНИХ ПЕНЗИОНЕРА

На фотографији су начелник Инжињеријске подофицирске школе са подофицирима на служби у школи, а снимљена је 1959. године. Чуче, слева на десно: Видоје Ћитић, Никола Томић, Видоје Стојановић, Милојко Кнежевић, Љубиша Каровић.

Стоје: Милан Јакшић, Злаатан Јосиповић, Милош Чавић, ппук. Петровић, Душан Костовић (машинац), Радун Дабижљевић, Гардијан (мшина), Лука Додик, Стојичевић (интендант).

Позади лево: Вук Минић (сан. служба) и Ахмед Ханић.

Стручна помоћ и подршка за стицање лиценце службеника обезбеђења и детектива

БРЗА И ЦИЉАНА ОБНОВА ЗНАЊА

Предузеће „Приватна безбедност доо“, Београд, обратило се Удружењу војних пензионера Србије молбом да посредством сајта и „Војног ветерана“ информисе пензионисане припаднике наше војске да та овлашћена институција организује обуку у различитим видовима и различитог трајања (према потребама, одабраном програму и изабраном броју часова), како би кандидати који се баве пословима обезбеђења припремили за полагање стручног испита и стицање неопходне лиценце.

Наиме, сагласно Закону о приватном обезбеђењу и Закону о детективској делатности („Сл. гласник РС“, бр.104/2013), почев од 2017. године, службеници обезбеђења и детективи, морају имати лиценцу. За стицање лиценце потребно је положити стручни испит у МУП-у. Лица која имају „најмање три године радног искуства на пословима овлашћеног полицијског службеника, безбедносно – обавештајним пословима, пословима професионалног припадника Војске Србије и пословима извршења кривичних и прекршајних санкција“ (из ст. 7. чл. 12. Закона о приватном обезбеђењу, „Сл. гласник РС“, бр.104/2013/) немају обавезу да похађају прописану стручну обуку за вршење послова службеника обезбеђења.

Од похађања прописане стручне обуке за детективе ослобођени су кандидати који имају „пет година радног искуства на пословима овлашћеног полицијског службеника, пословима одбране, безбедносно – обавештајним, на судијској и тужилачкој функцији, као и на стручним пословима у суду или јавном тужилаштву“ (из ст. 2. чл. 6. Закона о детективској делатности, „Сл. гласник РС“, бр. 104/2013/).

Управо та лица имају потребу да им се пружи помоћ и подршка у обнови и/или савладавању нових знања и вештина, по обимном и садржајно разноврсном, прописаном програму за полагање стручног испита.

У ствари, ретко је који појединац способан да се самостално припреми за полагање испита, нарочито из области из којих није примарно користио знања и вештине током рада у наведеним институцијама безбедности, или ако је то чинио пре више година. За обнову и увежбавање потребни су партнер, одговарајући простор, опрема и реквизити.

Обука би се организовала у Београду, Новом Саду и Нишу, а по потреби и у другим местима (у зависности од броја пријављених кандидата).

Лиценцирање треба да унапреди стање у приватном сектору безбедности, да се достигне међународни стандард у тој области.

Лиценцирање је и прилика, у првом реду за овлашћене полицијске службенике и старешина Војске Србије и војнике по уговору којима је престала професионална служба, или ће се то догодити у наредном блиском периоду, да стекну и одговарајућу лиценцу.

Пријаве полазника и питања у вези са овом обуком могу се упутити електронском поштом (електронска адреса: mtalijan@useens.net) или путем телефона (број +381 63 239 812).

Центар за обуку и пружање консултативних услуга из домена безбедности пружа стручну помоћ у припреми одговарајућих испита и подршку за стицање лиценце службеника обезбеђења и детектива.

Образац пријаве налази се на сајту Удружења војних пензионера Србије (www.uvps.rs).

Новинарско присећање

ОФРЉЕ БАЧЕНА НОВЧАНИЦА

Влада РИСТИЋ

Старије генерације, којима одавно припадам, свакако се сећају Титовог фонда у који је свако од насуплаћивао сходно својим могућностима. Нисам се никада интересовао коме су тако прикупљена новчана средства одлазила. Нисам, међутим, никада ни сумњао да су наменски и рационално трошена, тако да сам, заједно са осталим припадницима ондашње ЈНА, готово као по некаквој навици, једном годишње одвајао колико сам могао због чега ми никада нико није приговорио. Речју, нисам заостајао за својим другарима и колегама, настојећи притом да се „не обрукам“, иако новац издвојен за тај фонд није ни за кога, па ни за мене, представљао неки посебан издатак.

Тогда се, нема сумње, не бих после толико година од укидања Титовог фонда сећао, још мање писао, да се није десило нешто несвакидашње, ненадано и сасвим неочекивано.

Прилоге за поменути фонд је, извесно време, прикупљао омањи чиновник чијег се имена не сећам, али знам да ми је једном приликом, кад сам га приупитао како се обрео у „Народној армији“, рекао да је ту дошао како на неколико година, колико му је недостајало до пуне пензије. По струци је био војни музичар (свирао је трубу). Пошто је оркестар у коме је свирао годинама расформиран, предложено му је да из Ниша пређе у Београд, тачније у Политичку управу ондашњег Савезног секретаријата за народну одбрану (ССНО), која га, пак, шаље у „Народну армију“ где је до одласка у пензију помагао људима из административног дела наше установе. То је био разлог што сам га често виђао како „крстари“ редакцијама „Народне армије“ и „Фронта“, задржавајући се дуже или краће време.

Тако је, ето, једнога дана, колико се сећам при крају радног времена, дошао к мени у намери да узме прилог за Титов фонд. У мојој се канцеларији том приликом затекло неколико мојих сарадника, новинара на стању, од којих је узео прилог, а ја сам, машивши се за новчаник, извадио петохилјадарку и онако, у стилу картароша, бацио према њему. Новчаница је склизнула низ клупски сточић и, добивши чудно убрзање, умало није пала на под.

На те тренутке, боље речено на догађај што се тога дана збио у мојој канцеларији сасвим сам заборавио. Тогда се, сигурно, не бих никада сетио да ме после месец дана није позвао Иво Матовић (у то време на дужности у Одељењу за стратегијска истраживања Генералштаба ЈНА, касније главни уредник „Народне армије“) није позвао телефоном. Не знам шта је био повод позиву, али се добро сећам његовог реаговања:

„Чуо сам да си дао прилог за Титов фонд...“

„Дао сам“ - рекох му.

„Ниси се богзнакако претргао“ - рече

ми Иво прилично заједљиво, па убрзо повишеним гласом додаде:

„Вала како си „шутнуо“ новчаницу можда је било боље да је ниси ни вадио из џепа!“

Био сам, признајем, веома изненађен, а још више збуњен, због онога што се из телефонске слушалице увлачило у моје ухо.

„Зар можеш и да помислиш да сам то намерно учинио?“ - упитах га. „Новчаница ми је сама клизнула из руку... А што се тиче висине мог прилога да сам извукао само петохилјадарку (у то време то није била богзна како вредна новчаница, јер су наше, официрске, плате биле и по неколико милиона динара) имао сам на уму да сам хонорар за текст на првој страни „Народне армије“ приложио у тај фонд знатно пре него што се десило све оно са нареченом петохилјадарком...“

„Како си добио хонорар за текст у свом листу?“ - упита ме саговорник.

„Тако што сам“ - рекох му - био члан Редакције „Фронта“, па сам имао право на хонорар“.

„Јел' тако! Имаш ли доказ?“

„Како не бих имао! И сам знаш да се хонорар исплаћује, уз потпис главног уредника, а на предлог уредника рубрике... Уосталом, тај папир је у благајни код Бобе...“

„Копирај га и сутра ујутру ми га донеси!“ - нареди ми.

„Важи“ - рекох му и сутрадан, на самом почетку радног времена, однесох га Иви Матовићу.

„Други пут“ - рече ми прекоревајући ме - „да пазих како дајеш паре за тако значајан фонд!“...

„У реду“ - рекох му на растанку и на путу до редакције (која се тада налазила у згради „Галеб“, недалеко од улаза у стари део данашњег Клиничког центра Србије, а некада ВМА) нисам престао да размисљам о томе како је један сасвим случајан догађај дошао до ушију органа задужених за безбедност ЈНА. Сумња је, једино, могла да се односи на онога ко је прикупљао новац. Али, да не грешим душу... Тогда дана је у мојој канцеларији било више људи, што, опет, није толико важно колико ме је све што се тада догодило просто понукало да заједљиво приупитам „безбедњака“ (колико се сећам Љубисављевића):

„Добро, Љубо, како ви то помно пратице оно који се швалеришу, коцкају или пију преко мере (што свакако није ни мало тешко), а нисте на време упозорили на то да ће се Југославија, а са њом и ЈНА, распасти и заувек нестати?“

„Упозоравали смо, али нас они „горе“ нису слушали“ - узврати Љуба, коме, разуме се, нисам поверовао, као што нисам веровао ни осталим „безбедњацима“ којима се, често, на реч веровало да неко, на пример, не може да обавља одговорнију дужност јер је, наводно, „пијаница“ или швалер, а да о измишљеном коцкању да и не говоримо.

Православни хоризонти

РАЗГОВОР У МАНАСТИРУ

Уобичајену медитацију игумана Гаврила неочекивано прекину човек средњих година, који му се смерно поклони и замоли за разговор. Монах, некада хиландарски ђак, а сада старешина мушког манастира у срцу Србије, придиже се са клупе постављене испод крошње старе липе са које се ширио мирис цвета и чуло зујање пчела. Калуђера, коме је могло бити око шездесет година, незнаца пољуби у руку испружену ради поздрава.

- Кажи синко шта те мучи!

Младолик незнаца одговори да је у Србију недавно пристигао са најтужнијом колоном дотле виђеном у Европи, да је професор филозофије и да намерава да напише књигу о несрећи која је заде-сила наш народ. Из тога монах закључи да је реч о православној души.

- Fino! Па хајде да мало проше-тамо и попричамо као што су то чинили перипатетичари, односно ђаци Аристотелове академије са својим учитељима. Као што видиш, ово је свештено место, где су се обрели људи и удружили у духовну братску заједницу, уз дату свечану заклетву да ће живети по правилима уд-ржљивости, сиромаштва и послушности. Према томе, овде би био ред да прича-мо у складу са местом где се налазимо, о оскудољубању на пример, али и о те-ми те књиге коју припремаш.

Професор филозофије једва дочека тај неочекиван дар, прекрсти се широ-ким покретима руке гледајући у небо. Као да се мало прибојавао да не наиђе на ћутљивог монаха, који не би имао ни времена ни разумевања за његове му-ке. Објасни старцу да жели да сазна шта једна мудра глава мисли о томе докле он, филозоф али и лаик, у свом писани-ју може да иде, а да се о нешто не огре-ши...

- Видиш, прво бих ти рекао да је ћута-ње тајна будућег века, а речи су оруђа овога света!

Професору не беше одмах јасна ова мисао какву није чуо бавећи се својим наукама на факултету. Но, уместо да по-стави неко питање, загледа се у лице тог црнорисца, давши му тако на знање да пажљиво слуша.

- Нама, калуђерима, наша Црква не препоручује да у својим књигама крити-кујемо на пример неки државни закон, али нашим верницима то нико не може да забрани. Ми пишемо пре свега бого-угодне и патриотске књиге, а вама је на вољу да пишете о чему год желите. Али, ово време и ова катаклизма коју смо до-живели треба да буде тема свих нас, а ја мислим да је свему узрок религиозна равнодушност код Срба, која неминов-но води у још веће неприлике.

Професор се присети оне приче о нај-

Раде Милосављевић

Укратко о аутору НОВИНАР, ПИСАЦ, ШАХИСТА

Старешина ЈНА финансијске слу-жбе Раде Милосављевић веома је плодан стваралац и активан дру-штвени радник. Током минулих де-ценија писао је за више листова, објавио више од тридесет књига претежно из историје и шаха, ба-вио се шахом, достигавши титулу мајстора ФИДЕ и међународног су-дије ФИДЕ. Живи у Јагодини, где је изабран за председника Општин-ског одбора Удружења војних пен-зионера Србије.

познатијем од седам грчких мудраца Би-јанту, који је иначе био поприлично ћу-тљив и остао упамћен по томе што на неким од честих састанака, где су они философирали, није ништа говорио. Једном на њега навалише остала шес-торица да ипак нешто каже, када је он изустио ову мисао:

- Већина људи је лоша!

Присети се и тога да најславнији фи-лософ свих времена, Сократ, није ништа писао, али је превише причао! И на кра-ју био приморан да испије отров од ку-кете.

Из историје је знао да су у време по-слехришћанско и староримско (посебно оно инквизицијско), прогањани слобод-номислећи људи. На пример Овидије, или Јован Златоуст, један од највећих источних отаца из четвртог века. „Ја не гоним делом него речју, не прогоним је-ретика него јерес“ говорио је тај сла-вљени хришћански светац. Но, и он је (у

име хришћанства!) изопштен и окончао свој живот у оковима и у туђини.

- Оче игумане! Двоумим се око тога да ли да о свему ћутим, као они молчальни-ци у Хиландару. Ви сте, зацело, знали некога од њих...

Игуман је о тим људима могао да при-ча сатима, али је овога пута целу ствар изустио у неколико реченица.

- Све сам ближи Богу и све ми је схва-тљивије тиховање хиландарских и иних калуђера, које сам недавно походио с намером да заокружим своје виђење тог тајанственог света. Тиховање испосни-ка представља вид духовног напора до-стојан поштовања, можда чак и неки скривен пут ка савршенству. Али, ми ов-де нећемо о њима, то је друга ствар! На крају крајева, ти не припадаш таквом свету, школован си и има о чему да при-чаш и пишеш. И треба да буду оставље-на писана сведочанства о свему томе што је снашло тебе и наш народ. Аргу-ментовано, а не у ребусима!

Професор се охрабри да своје недоу-мице поткрепи примерима о последица-ма које могу имати писци. На пример о изјави кардинала Ришљеа да и у тексту од само шест реда може наћи разлог да обеси писца... Или о савету Роја Медве-дева потенцијалним писцима да уопште не пишу, те ако пишу да не објављују, а ако објављују – да не потписују!

Игуман је знао за обе ове сентенције. Свој закључак изнесе тихим, али и од-лучним гласом.

- Зар треба ћутати о Великом инкви-зитору, о крвницима јаким и опаким, чи-ји су нас разулари зликовци напали из даљине и са висине, чији су бомбаши рушили ову нашу нападну земљу? Зар не треба на сав глас говорити и о овим нашим мангупима. Ако онима из далека не можемо нанети неку већу штету на-шом свенародном осудом, нека барем недостојни потомци наших најбољих предака знају шта писци мисле о њихо-вом бестидном плљачкању народа, које није ништа мање погубно од белосвет-ске незајахгиве аждаје. Страх човеку образ каља често, рече Његош, а један мудрац записа да човек који није имао непријатеља – није ни живео! Свети Са-ва није ћутао, него је управо речима са-влађивао огромне тешкоће, а потписи-вао се овим:

- Од свако последњи Сава грешни!

Припремајући се за овај сусрет, про-фесор је о ћутању и прећуткивању тра-жио и налазио разне мисли код великих писаца, као што су Андрић, Дучић, Гете и многи други, али овде, за време ове шетње и занимљивог разговора са ар-химандритом, донесе одлуку да нао-штри перо и свету саопшти истину о српском страдању, милосрдним анђе-лима, колетералним штетама и кидиса-њу браће и разбраће на наш народ. На расстанку му игуман поклони књигу са насловом *Послушања* и кратким тек-стом: „Брату у Христу Стојану из Краји-не“.

Раде Милосављевић

(Прва награда на књиж. конкурс
„Мика Брачинац“ 2012. године)

Наша војска на Крфу

ВРЕМЕ СТРАДАЊА И ОПОРАВКА

Регент Александар је одбио све понуде да га бродом превезу у Италију или на Крф док и последњи војник не буде евакуисан из Албаније истичући да не жели да напушта војску док и последњи војник не буде евакуисан из Албаније. То му је још више подигло углед у војсци који му је и до тада био врло висок. Регент Александар је тек 23. фебруара, са последњим транспортом трупа, у пратњи генерала Бојовића, који му је дошао у сусрет у Валону, прешао из Албаније на Крф.

Операцију запоседања Крфа извео је 6. батаљон алпских ловца са једном батеријом брдских топова (укупно 1.500 војника) под заштитом четири оклопна крсташа, две старе крстарице, неколико торпиљерки и патролних бродова из састава француске Средоземне флоте. Алпски ловци имали су задатак да организују општу безбедност и полицијску службу на острву, посебно у подручју искрцавања, да припреме терен за смештај Срба и, бар у почетку, да чувају животне намирнице и ратни материјал за српску војску. У том циљу француски војници су добили задатак да заузму главну крфску луку, стару тврђаву и дворца у вароши, који доминирају градом, као и дворца Ахилеон – одмаралиште и власништво немачког кајзера Вилхелма II.

Одлуку о окупацији Крфа париска влада је донела по кратком поступку тако да није било времена да о томе обавести чак и шефа своје мисије код Срба генерала Мондезира, који је са четири дана закашњења сазнао да су се алпинисти искрцали на острво, пошто се он у то време налазио на путу из Драча у Бриндизи. Из истих разлога није било времена за обимније припреме за смештај и обезбеђење намирница за исхрану Срба, јер је већ 18. јануара први транспорт српских војника приспео у малу луку села Говино, северно од вароши Крфа, у време када се на острву није стигло да било шта припреми за њихов прихват. Истог дана на Крф је из Бриндизија стигла и српска влада, која се због претходне одлуке о транспортовању трупа у Тунис, била запутила у Француску, дакле пре него се француска влада одлучила о избору Крфа за одмор и реорганизацију српске војске.

Пашић с министрима у Бриндизију

У току јануара и фебруара 1916. године војни и државни врх Србије били су захваћени унутрашњом кризом и сумњичењем. Одмах по доласку Владе и Врховне команде у Скадар, стари војвода Путник, највећи војни

ауторитет у земљи, такође је превезен на Крф, где је дужи време боравио на лечењу. Истим бродом, не обавештавајући никога, увређени војвода Мишић је са супругом отпутовао у Италију. На истој торпиљерци отпутовао је из Драча у Бриндизи и председник Владе Никола Пашић са министрима, а да о томе није обавестио регента Александра, који је у Скадру издржао тешку операцију, што је, разуме се, код њега изазвало огромну љутњу и незадовољство према председнику Владе. У тој љутњи послао је кратку и оштру депешу Пашићу и наредио му да му поднесе извештај из часа у час где је био, с ким је разговарао и шта је радио од последњег њиховог виђења.

Пашић је по доласку из Бриндизија на Крф, 18. јануара, написао тражени извештај на 11 густо куцаних страница у коме је описао све контакте које је имао посла одласка из Скадра до доласка на Крф. На крају писма Пашић је изнео свој предлог да регент Александар, уколико сматра да Влада није вршила своју дужност у интересу српског народа за време свог преласка у Бриндизи до доласка на Крф, да повери Владу оним грађанима Србије за које сматра да би боље штитили и заступали интересе српске државе. Регент се уздржао од крајњих мера према председнику своје Владе због његовог великог међународног угледа, али је стара нетрпељивост међу њима само продубљена.

Узвишени патриотски пример војницима

Неприлике и околности у којима се војска налазила и читав државни апарат приморали су их да савладају међусобну нетрпељивост и срџбу. Љутњу регента Александра, према Пашићу, имајући у виду све околности у којима се налазио као шеф државе и врховни командант, лако је разумети. Након операције коју је издржао у Скадру, није могао да се на миру оправи нити је могао, чак, ни да јаше коња, већ су га војници на болничким носилима померали за војним ешалони-

ма. Он је одбио све понуде да га бродом превезу у Италију или на Крф док и последњи војник не буде евакуисан из Албаније истичући да не жели да напушта војску док и последњи војник не буде евакуисан из Албаније. То му је још више подигло углед у војсци који му је и до тада био врло висок. Регент Александар је тек 23. фебруара, са последњим транспортом трупа, у пратњи генерала Бојовића, који му је дошао у сусрет у Валону, прешао из Албаније на Крф. Управо таква његова несаломљива чврстина, ауторитет, лична храброст и подршка руског суверена, представљали су, узвишени патриотски пример војницима и старешинама да стојички издрже најтежи период у српској историји и борби за спас српске војске од сигурне смрти на мочварном албанском приморју.

Француски историчар Андре Дикос, описујући борбу за Балкан за време Првог светског рата, у одељку о повлачењу Срба преко Албаније, посебно је нагласио да се „кривицом кратковиде стратегије и дипломатије (генералштабова и влада Антанте) године 1915. свуда завршила савезничким неуспесима. Германски талас преплављивао је Балкан, осим: Солуна и Крфа“. Тој веома тачној констатацији, ради потпуне истине, потребно је додати, да су због неслоге, себичних интереса међу савезницима, себичних интереса и неусклађеног вођења операција на страни Антанте, Централне силе су 1915. године сломили неколико покушаја француско-британских напада на Западном фронту, пробиле су Источни фронт код Горлица и одбациле руску војску стотинама километара на Исток, сломили пет италијанских напада на Сочи, натерале британско-француске снаге да напусте Галипоље и, поврх свега тога, Србија је пала под непријатељску окупацију, а Црна Гора капитулирала. Та фалична политика и војна стратегија водећих војнополитичких кругова Антанте довела је до огромних људских жртава и продужетка рата за још три године, што је најтеже погодило Србију, њен народ и војску.

Транспорт трупа трајао 90 дана

За ово продужено страдање српског народа и војске након повлачења са Косова пада одговорност на све савезнике, а посебно на Италију, чији су команданти, према речима немачког социјалдемократе и писца Вендела, кога смо већ цитирали, по налогу своје владе, највише допринели продубљивању драме и пропадану српске војске и избеглица у Албанији.

Транспортовање трупа и цивила из Валоне на Крф, које је почело 18. јануара завршено је 5. априла 1916, укупно је трајало 90 дана, док је главнина превезена за 35 дана, односно од 18. јануара до 23. фебруара 1916. У превозињу је ангажовано италијанских 45, француских 25 и британских 11 транспортних бродова са укупно бруто регистарском тонажом од 223.000 БРТ у 322 пловидбе.

Укрцавање српске војске на бродове за пребацивање на Крф

У служби борбеног обезбеђења превоза српских трупа ангажована су четири бојна брода, 183 крстарице, 438 разарача, 63 торпилерке и 471 подморница, од којих су Италијани обезбедили више од једне трећине. У Бизерту је продужено превозење Срба и после запоседања Крфа, тако да је тамо, за месец дана, закључно са 10. фебруаром, превезено укупно 9.600 углавном болесних и рањених официра и војника, а у болнице у Француску и на Корзику 2.000, тако да је из Албаније евакуисано до 23. фебруара 135.591 војник и старешина. Укрцавање трупа у Валони стално је пратио врховни командант регент Александар. После превоза главнине из Валоне на Крф, у Албанији је остало још, у области Валоне, 12.000 људи и 12.900 коња (увек су навођене различите цифре у различитим документима!) непревезених због недостатка одговарајућих бродова за превоз стоке. То људство и коњи превезени су на Крф од 27. фебруара до 5. априла.

На извршењу заштите тих превоза, савезничка флота је изгубила у судару са аустроугарском морнарицом и од бомбардовања – једну крстарицу, два разарача, шест дифтера и пет подморница, док је непријатељ изгубио два разарача и пет подморница. У току више напада аустроугарских хидроавиона на савезничке бродове и Драч 25. јануара погинуло је 18 и рањено 80 српских војника. Међутим, ни један транспортни брод није погођен и потопљен за време превоза трупа из Албаније на Крф.

Савезници нису испунили обећано

Тако је из Албаније безбедно превезено на Крф за три месеца укупно 147.591 човек. Када се томе броју дода број људства превезеног у Тунис, Француску и на Корзику и око 5.600 бораца, који су се заједно са француским трупама у децембру 1915. године, повукли из јужне Македоније директно у област Солуна, излази да се из Србије повукло укупно 164.691 војник и старешина српске војске.

Полазећи са Косова преко албанских и црногорских планина на јадранско приморје, у сусрет савезницима, Срби су се надали да ће их тамо, у духу раније датих обећања влада Француске и Велике Британије, дочекати савезничке трупе, храна и опрема за одмор, опоравак и реорганизацију. Када је језгро српске војске, „најбољи њен део“, тамо стигло није затечено ништа од онога што су савезничке владе обећале. То је било ново велико разочарење у савезничку искреност.

Да се подсетимо да је на том стравичном путу пропала трећина од оних бораца који су кренули са Косова у приморје било да су шибани невременом, мучени глађу, физичком изнемоглошћу, убијани из заседа од стране албанских дивљих племена или нестали у снежним наносима и залеђеним планинским гудурама чија су мученичка тела постала храна зверима. Неки су се, изгубивши веру у савезнике, враћали у отаџбину да међу својима потраже спас или да у својој земљи нађу свој коначни починак, умирали пре него су стигли тамо где су кренули. Највећи број тих војника – повратника, који су се домогли тла своје отаџбине, пао је у руке немилосрдним окупаторима који су тврдили да су их заробили у борбама, па су их одмах спроводили у логоре из којих се, на крају рата, мали број вратио кући. Зато се може с правом нагласити да је одлука о повлачењу војске у јадранско приморје стајало много мука и жртава српски народ и његову војску које су дате као најскупљи залог за повратак изгубљене слободе.

Влада и Врховна команда када су стигле у Скадар, почетком децембра 1915. године, закључиле су да тамо не постоје никакви услови за опоравак изнемоглог људства и да је сам опстанак војске на том простору веома ризичан због очекиваних напада са истока и запада армија Аустроугарске и Бугарске. О томе су одмах обавештене савезничке владе, којима, у осталом, нису биле непознате те чињенице. Па, ипак, због међусобног ривалства између три западне силе, Француске, Велике Британије и Италије,

посебно због саботаже око избора повољнијег места за одмор и реорганизацију српске војске и превозења преко мора животних намирница из Бриндизија у Албанију, српска војска и избеглице су пуна три месеца биле изложене најстрашнијим мукама услед глади, хладноће и болести у мочварном албанском приморју. Тада је изгледало да је српска војска жртвована. На молбу врховног команданта регента Александра, она је спасена тек када је руски цар Николај II запретио западним савезницима да ће Русија изаћи из рата ако јуначка српска војска не буде одмах превезена из Албаније на сигурно место. Под том претњом брзо је изабран Крф за концентрацију, опоравак и реорганизацију српске војске. Али у току протеклих тромесечних мука од повлачења са Косова, српска војска је изгубила преко 80.000 бораца и хиљаде цивилних избеглица који су нашли смрт у негостољубивој Албанији.

Србија потпала под трогодишњу окупацију

Ако је српска Влада изостанак обећане савезничке помоћи у одбрани Србије у јесен 1915. године настојала да, ради очувања борбеног морала у војсци и неопходног поверења у савезнике, тумачила кобним неспоразумом и грешком неувиђаних појединца у савезничким политичким и војним структурама, сада, када је измучена српска војска и даље пропадала на јадранском приморју, свима је било јасно да се о ускраћивању помоћи Србима 1915. године није радило о никаквом неспоразуму већ о напаној политици великих савезничких државника.

То су биле незаборавне историјске лекције о себичности великих сила које су мале државе, ма колико им биле одане и корисне, третирали само као пионе у њиховим међусобним разрачунавањима. Према томе, повлачење српске војске са Косова у јадранском приморје представља најречитији пример отпора таквој егоистичној политици великих сила и сведочанство о непоколебивој верности српске војске својој застави и љубави према слободи, свом владоцу и отаџбини. Овај пример, такође, показује да је „љубав према слободи малих народа, јача сила од насиља великих и моћних“.

Србија је после повлачења војске из земље потпала под трогодишњу окупацију немилосрдних непријатеља кривицом влада Антанте, али је, ипак, Србија сачувала национално достојанство и језгро своје војске и тако наметнула моралну обавезу савезничким владама да јој помогну да настави борбу за слободу своје отаџбине.

П. Опачић

Укратко о неким болестима који прате људе трећег доба

НАЈВАЖНИЈЕ ЈЕ ПРЕПОЗНАТИ СИМПТОМЕ

Пише: мр сц. др Часлав Антић

Они који читају текстове лекара у штампаним медијима или о најчешћим болестима стичу инфромације посредством интернета лакше ће препознати шта се у њима променило, па ће се раније обратити лекару и благовременим лечењем успорити болест

ПАРКИНСОНОВА БОЛЕСТ

или *paralitis agitans* је органско обољење централног нервног система које споро напредује. Ова болест почиње у петој или шестој деценији живота (у последње време забележени су случајеви оболевања и у млађим данима), доводи до карактеристичног ритмичког дрхтања мишића у миру и до укочености и спорости покрета. Специфичан узрок болести потпуно је непознат. Почетак болести је тако спор и подмукао, да болесник често не примећује тремор, спорост покрета и непомичан израз лица све док му други на њих не скрену пажњу. Ово је један од разлога за страх који се јавља када схвате да лекар поставља дијагнозу само на основу неуролошког прегледа, јер сматрају да преглед није довољан, па очекују бројна испитивања и снимања. Обучени лекар и неуролози уочавају основне симптоме болести и са изузетно високом тачношћу постављају дијагнозу.

МОТОРИЧКИ СИМПТОМИ. Спорост је први, а можда и најважнији међу важним симптомима. Лекар спорост увиђа прегледом, а пацијенти је процењују кроз брзину којом закопчавају дугмад, секу хлеб, облаче се, перу зубе и раде друге радње које захтевају једноставне, брзе и понављајуће покрете.

Тремор или дрхтање је други неопходан симптом, али не било који, већ онај који се јавља у мировању, када рука која није ничим ангажована, када је у крилу или виси поред тела, подрхтава.

Укоченост је трећи симптом, а поремећај контролних механизма који нас одржавају у равнотежи када нам је

Пролећне алергије често поремете активности и за извесно време промене живот оних које је снашла

она намерно или случајно нарушена четврти симптом. За постављање дијагнозе довољна су два од наведених симптома.

НЕМОТОРИЧКИ СИМПТОМИ често се занемарују. Они понекад и теже онеспособљавају болесника, па могу да постоје на самом почетку болести. То су опстипација (затвор), поремећај чула мириса и спавања, са појавом живих снова у којима се болесници бучно бране од нападача. Са напредовањем болести, јављају се и проблеми са расположењем, затим поремећај притиска, анксиозност и апатичност.

УЗРОЦИ И ЛЕЧЕЊЕ ПБ. Већ је напред наведено да је специфичан узрок болести потпуно непознат. Међутим, сматра се да болест настаје када је изгубљена одређена количина хелија у црној маси кичмене мождине (зашто?). Рађамо се са дефинисаним бројем ових хелија (око 12-14 милијарди), али и потпуно здрави губимо сваке године њихов мали проценат. Међутим, код оболелих од Паркинсонове болести динамика губљења је

много већа, па се у просеку за 5 - 7 година створе услови за појаву клиничке слике болести. С обзиром на то да је у основи болести недостатак допамина, услед дегенерације допаминских нервних влакана, то у основи лечења чини надокнада допамина. Лековима утичемо на контролу симптома, што је и једини рационалан начин лечења. Свака терапија која омогућава опоравак моторних активности је добра.

БОЉИ КВАЛИТЕТ ЖИВОТА је старо добро медикаментозно, традиционално и конзервативно лечење које даје добре резултате, продужава живот без тешких симптома и компликација и омогућава бољи квалитет живота болесника. Иако болест није могуће излечити, треба знати да ПБ није безнадежна и да данас постоји добра терапија, која живот оболелих чини квалитетнијим.

ПРОЛЕЋНА АЛЕРГИЈА Доласком пролећа коме се многи радују, неким доноси проблеме са дисајним путевима у виду алергијског ринитиса и алергијске бронхијалне астме као последица преосетљивости на полен. Код нас сезона цветања дрвећа почиње у марту кад цветају јова, бреза, врба и леска. Након дрвећа, следи цветање траве (април, мај, јуни) и корова (август, септембар, октобар), који су уједно и најјачи алергени. Готово половину године изложени смо биљним алергенима.

Симптоми су слични, као код прехладне кијавице, а то су: кијање у налетима, нос сврби, запушен је или је појачана секреција, пецкање и црвенило очију су типични за алергију, промуклост, свирање у грудима. Уколико је реч о прехлади, присутан је суви и продуктивни кашаљ, што код алергије није случај. Такође благо повишена температура присутна је само код прехладе. Цурење из носа јавља се у оба случаја. У време акутног напада, кијавица постаје толико несносна да болесник обично није у стању да обавља свој посао. Излучивање из носа је толико обилно да цуре капљица за капљицом.

Помоћ код алергијског ринитиса може се наћи у употреби разних спрејева за нос. Међутим, уколико се ради о алергијској астми или екземима, обавезно се јавити лекару.

МЕРЕ ОПРЕЗА не могу да заштите преосетљиве особе, али су у стању да ублаже симптоме. Подразумева се затварање прозора рано ујутру, када је концентрација полена највећа; укључивање клима уређаја нарочито оног који има филтер за полен. У природу не ићи без узетих лекова, по повратку опрати косу и пресвући гардеробу која је контаминирана. Важно је (ко је у могућности) редовно пратити концентрацију полена у ваздуху.

Народни лек и мелем за цео организам

МОЋНИ КУПУС

Купус слатак, кисео, као салата, главно јело или додатак, са месом или без њега, поред пасуља и кромпира основа је наше кухиње. Користи се и као храна и као лек и то са разлогом.

Купус је изузетно богат витаминима и минералима, а због мале калоријске вредности препоручује се особама које имају проблем са килограмима. Садржи велики број хранљивих нутријената, а посебно је здрав сок од купуса, објашњава нутрициониста Љубиша Кнежевић.

Ово поврће има антиоксидансно и антисептичко дејство, јача имунитет и повољно делује у случају бројних болести и тегоба од артритиса, преко срчаних болести до бронхитиса, малокрвности, мамурлука, остеопорозе, плућних болести и регулисања варења.

Шта то купус садржи што га чини тако моћним?

Купус је поврће високе биолошке и ниске калоријске вредности (24 ккал/100 г), а просечно садржи: 92,52% воде; 1,21% беланчевина; 0,18% масти и 2,3% дијететских влакана. Највише су заступљени: витамин Ц (42 мг/100 г) и бета-каротен (провитамин витамина А), а затим следе минерали: калијум, гвожђе, магнезијум, сумпор и бакар. Мале количине натријума и повољан однос калцијума и фосфора осигуравају максимално

Купус је веома издашна намирница

искоришћавање калцијума у организму. Драгоцена је намирница и због садржаја тартронске киселине која успорава претварање шећера и осталих угљенохидрата у маст, што га чини најпожељном намирницом за смањење телесне тежине.

Која сорта купуса је најздравија?

Иако су све врсте купуса изузетно здраве, постоје одређене разлике између сорти. Данас су нам на располагању зелени, црвени, савој, кинески купуси „pe tsai“ или „bok choi“...

Последња истраживања показала су да црвени купус садржи више витамина Ц од белог, а има и више антиоксиданата, посебно антоцијанина, за који је доказано да штити ћелије мозга.

Иако није толико популаран у нашој исхрани, кинески купус има мање целулозе, брже и лакше се припрема, тако да се препоручује свима који имају проблема са варењем целулозе. Уз то кинески купус подстиче регенерацију ћелија, па је идеална намирница за све оне који су скоро оперисани.

Можда најбољи, али и најређи начин, на који би требало да конзумирамо ово поврће је сок. Овај сок изузетно је благотворан по желудац, а можете га спремити на више различитих начина.

Како да спремите сок од купуса?

Од 100 г купуса цеђењем се добије 50 мл лековитог сока. Пије се у комбинацији са јабуком, због пријатнијег укуса. Поред јабуке, цеђењем соку од купуса може се додати и једна до две кашичице меда или мешати са соком од шаргарепе. Пије се једна чаша дневно, или ујутру на празан стомак или између obroка.

Дакле, лековит је у тањиру, лековит је и у чаши, а у народној медицини ово поврће познато је и као лек против болова. У те сврхе користе се листови од којих се праве облоге. Чист лист купуса једноставно ставите на болно место и држите док се листови не осуше. Можете пробати још један рецепт по истом принципу, за који који се тврди да је још делотворнији. На свеж лист купуса намажите у танком слоју мед и привијте на болно и упаљено место.

Знамо да термичком обрадом, воће и поврће губи један део витамина и хранљивих састојака. Исти случај је и са купусом. Кисео купус такође спада у категорију тешко сварљиве хране, али је то зато што се обично прави са сувомеснатим производима, који му и дају то својство. Да ли кисели купус, чест специјалитет на нашим трпезама, треба да избегавамо?

Током припреме, најчешће се у великим количинама додаје кухињска со која представља извор натријума. Због тога се не препоручује особама које имају срчане проблеме, хипертензију, као ни бубрежним болесницима и особама код којих се јављају отоци. Кисели купус је пожељно конзумирати у што већој количини уколико не постоје контраиндикације за то.

Коме не прија?

Још једна ствар коју треба да знате у вези са купусом је да иако је јако богат целулозом, која побољшава варење и чисти организам, неки људи ово поврће тешко варе. Може се догодити и да доводе до надутости, али је главни кривац за то управо је кување у води, јер га вода лишава елемената који погодују добром варењу. Ако не можете увек да га једете у сировом стању, можете да га кувате на пари. Или да током кувања додате мало кима.

Ако до сада нисте знали

ЗДРАВЉЕ ИЗ КОЗИЈЕГ МЛЕКА

Благодети козијег млека: савршени савезник у борби против стреса, бронхитиса, алергија...

Козије млеко спада у најздравије намирнице када, говоримо о млечним производима. Његова хемијска структура је невероватно слична мајчином млеку.

Колико је пожељна
слана вода

ЗА РЕГЕНЕРАЦИЈУ ОРГАНИЗМА

Сваког дана чаша слане воде: Ево шта ће се догодити!

Колико год да бројни стручњаци говоре да је со у прекомерним количинама лоша за наше здравље, ретко се прича о њеним добрбитима и позитивном ефекту на организам. Комбинација чисте морске соли и воде заправо може у доброј мери да регенерише организам.

ПОВОЉНИ ПРЕГЛЕДИ ЗА ВОЈНЕ ПЕНЗИОНЕРЕ

Специјалистичка
неуропсихијатријска ординација
ДР ЗЕЧЕВИЋ,

Војводе Миленка 13.

Заказивање на телефоне:

011/361-6221 и 064/26 79 100.

Сајт: www.drzecevic.rs.

И-мејл: ordinacija@drzecevic.rs

Др мед. Миливоје Зечевић, специјалиста неуропсихијатрије, са вишегодишњим искуством на Војномедицинској академији, посебно повољне услове обезбедио је за војне пензионере и чланове њихових породица.

Интерно гласило
војних ветерана

ИЗДАВАЧ

Удружење војних пензионера Србије
Београд, Браће Југовића 19

ЗА ИЗДАВАЧА
Љубомир Драгањац

НАСЛОВНА
СТРАНА:

Милен
Чуљић

Година XIV ■ Број 146 ■ Март 2016.

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
Звонимир Пешић

ЛИКОВНО-ГРАФИЧКИ УРЕДНИК
Милен Чуљић

СТАЛНИ САРАДНИЦИ
Др Часлав Антић, мр Александар
Симоновски, мр Милан Шумоња, Ранко
Бабић, Будимир М. Попадић, Никола
Оташ, Душан Старчевић

ДОПИСНИЦИ
Добросав Алексић (Алексинац),
Ранко Бабић (Ниш), Предраг Добић
(Сремска Митровица), Радивоје
Здравковић (Подгорица),
Ило Михајловић (Чачак),
Будимир М. Попадић (Нови Сад),
мр Александар Симоновски (Крушевац),
Стеван Стојановић (Шабач),
Драгослав Ђорђевић (Крагујевац),
Жељко Будимски (Зајечар)

ФОТОГРАФИЈЕ У БРОЈУ
Будимир М. Попадић, М. Чуљић,
дописници и сарадници

УНОС ТЕКСТОВА
Редакција

Лист излази месечно.
Тираж: 3.000 примерака
Телефон-факс: 011/322-8076

ШТАМПА
Пан-пласт, Београд

Адреса, Београд, Браће Југовића 19

Ел. пошта: uvps.veteran@gmail.com

Сајт Удружења <http://www.uvps.rs/>

ISSN 1452-3809

CIP –
Каталогизација
у публикацији
Народна
библиотека
Србије Војни
ветеран ISSN
1452-3809

Адвокатске услуге за КВП

БЕСПЛАТНИ САВЕТИ И ПОВОЉНИЈЕ ОСТАЛЕ УСЛУГЕ

На основу уговора о пословној сарадњи закљученог са УВПС, адвокати:

***Ивана Ц. ЈОВАНОВИЋ**, из Београда, ул. Балканска бр. 18, локал 93 (ТЦ „Иванијум“), тел. 011/2644384 и 064/1735395; Клијенте прима: уторком: од 17.00-19.00 часова;

***Љиљана ЈАКОВЉЕВИЋ**, из Београда, ул. Чубурска бр.2, Занатски центар „Пејтон“, тел. 011/2446977 и 064/1427122; Клијенте прима: понедељком, средом и четвртком: зими од 17.00 - 19.00 а лети од 18.00 -19.30;

***Гордана БУЧЕВАЦ СТЕФАНОВИЋ**, из Шапца, ул. Патријарха Павла бр. 10, тел. 015/314307 и 064/2328165; Клијенте прима: четвртком од 18.00 - 19.00 часова;

За потребе војних пензионера ови адвокати обављаће следеће правне послове: даваће бесплатне правне савете и пружаће све остале адвокатске услуге уз накнаду по важећој адвокатској тарифи умањеној за 20 одсто (адвокати Љиљана Јаковљевић и Гордана Бучевац Стефановић), односно 30 одсто (адвокат Ивана Јовановић). Редослед адвоката дат је по редоследу склапања уговора.

УСЛУГЕ ВЕЗАНЕ ЗА САХРАНУ ПРЕКО УДРУЖЕЊА

Уколико користите услуге у вези сахране преко Удружења војних пензионера Србије требало би да знате да услуге могу користити чланови УВПС, чланови њихових породица, као и сви остали војни осигуранци.

Преко Удружења могу се добити комплетне услуге везане за сахрану:

- организација и заказивање термина за сахрану или кремацију,
- упис у матичну књигу умрлих,
- спроводница за пренос покојника,
- штампање посмртних плаката,
- продаја погребне опреме,
- превоз покојника,
- организација војних почаста,
- помоћ око сређивања докумената пре и после сахране ради регулисања права чланова породице после смрти војног осигураника,
- бесплатан долазак у стан породице преминулог ради договора.

Све додатне информације могу се добити у месним и општинским организацијама УВПС, или директно на тел. 011/8333-142 и 011/6161-769; 064/1660-423 и 011/3181-812.

ПЕНЗИОНЕРСКО ЋОШЕ

Да би уживао у добром,
мораш упознати зло.

Ако си пун отрова, не чисти се. Отров не мирује.

Ако радиш нешто, ради га смислено. Исажи себе и због себе...

Ако не знаш куда идеш,
нећеш знати да си стигао.

Трујемо се психички,
физички, статички,
динамички, хемијски,
технолошки, гастрономски,
хедонистички, геолошки,
астрономски... Отров од свуда, излаза ни од куда.

Сви на струју, а интереси,
докусуравају!

Драган Живаљевић

ВЕОМА ПОВОЉНЕ СТОМАТОЛОШКЕ УСЛУГЕ ЗА ВОЈНЕ ПЕНЗИОНЕРЕ

У склопу сарадње са УВПС, Стоматолошка ординација „Президент М“, Звездара, Михаила Булгакова (бивша Душана Петровића Шанета) 46, са тимом искусних стручњака, војним пензионерима нуди бројне погодности:

Део услуга бесплатно – стоматолошки преглед, консултација и стручно мишљење,

Остале стоматолошке услуге (протезе, пломбе, надоградње и друго), уз значајне финансијске погодности – плаћање на рате или са попустом, у зависности од врсте услуге.

Доказани тим стручњака нуди **све стоматолошке услуге брзо, квалитетно и повољно.**

Телефони за контакт и информације:
**011/342-7481, 063/214-800,
064/135-1487.**